

[Ministeren for offentlige arbejder]

ne fra overarbejde, men også fra fritidsopsparring gennem andre bestemmelser, f.eks. 14-6-frihed.

Postkontorerne er til stadighed opmærksomme på at tilpasse personalestyrken, så tilgodehavende frihed kan afvikles uden opsamling af uforholdsmæssig megen tilgodehavende frihed, ligesom de er opmærksomme på overholdelse af de fastsatte frister for afvikling af tilgodehavende frihed.

Spm. nr. S 337

Til *justitsministeren* (1/12 86) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil ministeren oplyse, om der er konkrete tanker om at løslade den firdobbelte politimorder Palle Sørensen, der er idømt livsvarigt fængsel for disse mord?«

Begrundelse

Ifølge forlydender i pressen er der allerede forhandlinger i gang, hvor justitsministeren er indblandet. Spørgeren mener ikke, at lægernes oplysninger om, at politimorderen er normal, betyder noget. Da Palle Sørensen myrdede fire mennesker, blev han også erklæret for normal af lægerne, så det er svært at se forskellen.

En fastholdelse af livsvarig straf er den eneste mulighed for at bevare en smule tro på retssystemet, og spørgeren kan ikke få øje på nogen saglig begrundelse for, at Palle Sørensen nogen sinde skal ud af fængslet.

Ministeren bedes derfor oplyse, om han er enig med spørgeren i denne holdning.

Svar (4/12 86):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Justitsministeriet har gentagne gange meddelt Palle Sørensen afslag på benådning. Der er ikke truffet beslutning om at iværksætte en procedure, der kan føre til benådning af Palle Sørensen.

På baggrund af bl.a. drøftelser med Palle Sørensens advokat har Justitsministeriet truffet beslutning om at overføre Palle Sørensen fra Statsfængslet i Vridsløselille til Anstalten ved Herstedvester, således at der inden for en afgrænset periode kan søges tilvejebragt grundlag for en erklæring, der kan forelægges Retslægerådet. Der er ikke på nogen må-

de givet Palle Sørensens advokat tilsagn om, at disse undersøgelser kan føre til benådning af Palle Sørensen.

Justitsministeriet finder ikke på nuværende tidspunkt at kunne udtale sig om, hvilke overvejelser de erklæringer, som måtte fremkomme fra Anstalten ved Herstedvester og Retslægerådet, kan give anledning til. I 1984, 1985 og 1986 har Justitsministeriet af humane grunde givet Palle Sørensen tilladelse til udgang under ledsagelse i en række tilfælde.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forhandling om redegørelse nr. R 6:

Fiskeriministerens fiskeripolitiske redegørelse af 12. november 1986.

(Redegørelsen anmeldt 12/11 1986. Redegørelsen givet 12/11 1986. Meddelelser om forhandling 12/11 1986 og 18/11 1986).

Forhandling

Arne Jensen (S):

Valgkampen er åbenbart i fuld gang. Regeringen lancerer for tiden et hav af redegørelser. I de seneste måneder er Folketinget blevet præsenteret for en lang række redegørelser fra statsministeren, udenrigsministeren, industriministeren, landbrugsministeren, energiministeren og socialministeren, og flere er på vej. Og melodien er stort set den samme.

De hidtidige redegørelser har indeholdt mange gode, men brede og overfladiske hensigtserklæringer, og på trods af betegnelser som »dynamisk«, »offensiv«, »strategisk« og andre positivt ladede fyldord har de været uden konkret indhold.

Fiskeriministerens redegørelse er ingen undtagelse fra denne linje. Den indeholder også mange gode, men meget lidt konkrete hensigtserklæringer, og vi håber, at vi under forhandlingen her kan få skrællet nogle af de mange fyldord af og på trods af dem finde frem til de positive elementer og få dem konkretiseret.

Vi kan glæde os over, at fiskeriministeren har erkendt, at indsatsen for forskning, teknologi og produktudvikling og også eksportområdet skal fremmes. Det er en forudsætning for en bedre indtjening og også en

[Arne Jensen]

store beskæftigelse i fiskeindustrien. Men de store spørgsmål er, hvordan og i hvilken udstrækning regeringen vil afsætte økonomiske midler, som kan virkeliggøre de smukke hensigter.

Regeringen vil efter vores opfattelse anvende alt for få midler til erhvervsfremme, og jeg må da spørge, om industriministeren, landbrugsministeren og fiskeriministeren har afsluttet deres slagsmål om de knappe midler. Jeg må også spørge, hvad udfaldet blev.

Der blev fra starten talt om, at det drejede sig om ½ mia. kr. for hvert af områderne. I dagbladet Børsen slog fiskeriministeren sine hensigter ganske stort op. Realiteten er vel en samlet udvidelse for de tre områder på ca. 250 mill. kr. Så vidt vi kan se, er dette beskedne beløb endda en overdrivelse. Tilsyneladende tæller man hidtidige aktiviteter med, blot de har fået en lille drejning eller en ny betegnelse, og fiskeriet har for os at se fået mindre end 15 mill. kr. Der må faktisk være nogle rundt omkring, som er skuffede.

Om strukturpolitikken: for Socialdemokratiet er det vigtigt at bevare en bred og folkelig struktur i fiskerierhvervet. Vi vil modarbejde en udvikling i retning af, at fiskeriet bliver domineret af fremmed kapital, notbåde og stortrawlere. Som i landbruget har selvejet i fiskerierhvervet dannet grundlag for en dynamisk erhvervsudvikling. Det bør også være tilfældet fremover. Fiskeriet kan ikke overleve alene på fiskeriets godsejere, vi vil også tilgodese havets husmænd, og fiskeriet kan heller ikke overleve ved at sige nej til strukturforandringer og -tilpasninger.

Om ophugningsstøtte og kapacitetstilpasning: det må ikke ske på bekostning af en struktur med mellemstore og mindre både, og reguleringsudvalget og kapacitetsudvalget bør inddrages i en styring på dette område. Sikring af den brede og fleksible struktur er vigtig, og det kræver nogle politiske valg og en prioritering, men det kræver også nogle brede flertal. Vil ministeren være med til at træffe de valg? Vil ministeren være med til at skaffe de brede flertal? I den forbindelse kan det være nødvendigt at ændre finansieringssystemet, så afhængigheden af fremmed kapital mindskes. Jeg tror også, vi bør diskutere Fiskeribankens rolle, eventuelt en forøgelse af lånegrænsen fra 60 til 70 pct. Vi må bede om ministerens svar også på dette område.

Vi kan sige, at fiskeriet er på vej ud i en slags Nakskovsyndrom. Lukningen af skibsværftet i Nakskov viste, hvor galt det kan gå, når en hel egn er afhængig af én virksomhed. De store fiskeribyer i Vestjylland, i Nordjylland og på Bornholm er i høj grad afhængige af fiskeriet, og en svigtende indtjening i fiskeriet vil være en katastrofe i disse egne, da stort set hele erhvervs- og forretningslivet direkte eller indirekte er afhængigt af fiskeriet. Denne geografiske koncentration gør det absolut påkrævet at se fiskeripolitikken i sammenhæng med den øvrige erhvervs politik. Det gælder især om, at der gøres en aktiv indsats for region- og egnsudvikling. Vi må derfor spørge: hvilke planer har regeringen på disse områder?

Om at sikre jævne tilførsler: de mængdemæssige fangster og landinger af fisk har altid været svingende i løbet af året. Det skyldes naturligvis, at fangstmulighederne for mange arter er sæsonbestemte. Indførelsen af kvoter og udviklingen i retning af overkapacitet af større fartøjer har imidlertid forstærket den ujævne tilgang. Eksistensen af kvoter medfører, at de enkelte vil søge at fange så meget som muligt så hurtigt som muligt, inden kvoten er opbrugt af andre. Vi må spørge: hvad er ministerens svar på disse problemer?

Som auktionssystemet fungerer med baggrund i EFs mindsteprisordning, sker der ofte det, at priserne bankes så langt ned, at gode spisefisk må afsættes til dyrefoder. Det er et ressourcespild, som er helt uacceptabelt. Der findes endda eksempler på fiskere, som spekulerer i PO'en på bekostning af dem, som føler ansvar for den større helhed i ordningen.

Hvis vi kunne ændre på disse forhold, kunne vi dels sikre langt større eksportindtægter, dels sikre en bedre og jævner indtjening for vores ansatte i fiskeindustrien. I dag er det i realiteten sådan, at det kan koste de ansatte i fiskeindustrien penge at gå på arbejde, fordi de må fungere under dimittendsatsen.

Også muligheden for en højere forarbejdningsgrad vil være bedre med en jævner tilgang. Hvad vil ministeren gøre for at bremse den udvikling, der går i retning af at ødelægge auktionssystemer og fremme fabrikslandinger? Når jeg spørger, er det fordi den udvikling, der er i gang, er meget betæn-

[Arne Jensen]

kelig, også hvad angår kvalitetskontrol. Ministeren har ikke berørt denne problemstilling i sin redegørelse. Vi går da ud fra, at ministeren i det mindste er opmærksom på den.

Vi må desuden efterlyse oplysninger om kvotaforhandlinger også for 1987, og vi må også efterlyse en mere offensiv politik på dette område.

Om havmiljøet: i redegørelsen siges det, at der med miljøministerens handlingsplan for havet omkring Danmark er taget yderligere skridt til bekæmpelse af havforureningen. Vor optimisme i den retning er desværre begrænset. Handlingsplanen bør betyde en bedring af vandløbene og måske også af de indre danske farvande, men det er langt fra nok. I Nordsøen hjælper planen ikke. Her er hovedproblemet udledningen fra de europæiske floder, forurening fra boreplatforme og dumpning af giftstoffer. Vi må på det kraftigste opfordre ministeren til en aktiv indsats internationalt og nationalt for at afhjælpe disse miljøproblemer.

Vedrørende et særdeles vigtigt emne, akvakultur og dambrug, er Socialdemokratiet enig med ministeren i, at der skal satses på forskning og udvikling, og vi afventer spændt flere konkrete initiativer, men vi må kræve en effektiv miljøkontrol.

Vi skal påpege, at vi er meget skeptiske over for havdambrug ud fra miljømæssige hensyn. Vi må se i øjnene, at fremtiden ligger i landbaserede saltvandsbrug, og vi står fast på, at også ferskvandsdambrug skal underlægges skrappe miljømæssige restriktioner. Det viser sig heldigvis nu, at amterne har skærpet holdningen og har inddraget tilladelser i ret stor udstrækning.

Hvad angår forskning og udvikling i akvakultur, vil vi med interesse følge projekterne i Nakskov og ved Nordsøcentret i Hirtshals. Her ligger mulighederne for at udvikle ny teknologi og skabe en reel basis for at fremtidssikre dambrugserhvervet. Hertil hører etablering af en egentlig uddannelse for fiskeopdræt. Alt for mange projekter lider skibbrud i dag på grund af manglende viden om erhvervet.

Vi har ikke mange ord at sige om det rekreative fiskeri, kun det, at vi noterer os, at man taler om et egentligt rekreativt fiskeri, som skal være til gavn og glæde for manges fritidsudfoldelser.

Om den langsigtede fiskeripolitik: vi finder det fortsat nødvendigt, at der er bred enighed i Folketinget om en sammenhængende fiskeripolitik. Hidtil har Socialdemokratiet vedstået sit ansvar herfor. Det er vi også parate til i fremtiden, men som jeg har fremhævet, er ministerens redegørelse i alt for høj grad præget af blot at være en generel hensigtserklæring. Det er nødvendigt at få omsat de gode hensigter i konkrete handlinger.

Om vi også i fremtiden vil tage medansvar for fiskeripolitikken, afhænger i høj grad af de meldinger, der gives her i dag, primært af fiskeriministeren, men også af dem, vi kan kalde de to vicefiskeriministre, nemlig hr. Tørnæs og hr. Kent Kirk, når de udtaler sig i Vestkysten, Havfiskeren og Jyllands-Posten og her i huset.

(Kort bemærkning).

Tørnæs (V):

Af hr. Arne Jensens indlæg fremgik det – det var i hvert fald en påstand, han fremsatte – at fiskerne i visse tilfælde spekulerer i PO-systemet. Var det muligt, at hr. Arne Jensen kunne give en begrundelse for, hvad han støtter den påstand på, hvad det er, han nærmere tænker på i den sammenhæng?

(Kort bemærkning).

Arne Jensen (S):

Jeg finder ingen anledning til at fremdrage konkrete eksempler, men jeg tror nok, at de fleste, der færdes i fiskerikredse, er klar over, at der i visse tilfælde har været spekuleret i PO-systemet. Det har man også ytret sig om i dagspressen. Jeg bemærker det herfra, for jeg mener, det er vigtigt, at man opretholder et PO-system, som tager hensyn til helheden.

(Kort bemærkning).

Tørnæs (V):

Jeg må så bare notere, at hr. Arne Jensen overhovedet ikke på nogen måde kan sandsynliggøre eller dokumentere sin påstand. Jeg synes, det er for dårligt, når der er en fiskeripolitisk debat her, at landets største parti forsøger uden nogen som helst form for dokumentation at hænge fiskerne ud som nogle, der spekulerer i et bestemt system. Jeg synes, det taler for sig selv.

Kent Kirk (KF):

Jeg vil gerne takke fiskeriministeren for den fiskeripolitiske redegørelse. Jeg må sige med det samme, at jeg ikke kan dele den kritik, hr. Arne Jensen har fremført, hvor man kritiserer de redegørelser, som regeringen lægger frem på de forskellige erhvervsområder. Jeg mener, det er meget nyttigt, at man får disse redegørelser, hvor man gør status over, hvad der rent faktisk sker inden for det enkelte erhvervsområde, men derudover påpeger, på hvilke områder man mener man kan støtte erhvervene, således at de kan videreudvikle sig inden for de givne rammer.

Fiskeriministerens redegørelse kommer jo vidt omkring, fra omlægning af fiskeriet, de manglende og begrænsede ressourcer, over fjernfiskeri til tilpasning af kapacitet og styring af fiskeriet og videre til forskning og teknologiudvikling af produkterne, eksportfremme og så det store problem med konflikten mellem fiskerierhvervet og miljøet. Jeg synes, det er meget nyttigt, at vi har fået peget på alle disse områder, der berører fiskerierhvervet.

Jeg vil meget gerne understrege, at selv om det er få mennesker, der er ansat i fiskerierhvervet, det er kun omkring 20.000 mennesker, der direkte er ansat i fiskerflåden og i industrien, så er fiskerierhvervet i stand til at tilføre det danske samfund nogle råstoffer til forarbejdning, som vi ellers ikke ville få. Det er et erhverv, der på mange måder er arbejdsgivende. Det er et erhverv, der stort set eksporterer alle sine produkter, og det er derfor et erhverv, der har behov for at være meget konkurrencedygtigt i forhold til det internationale samfund. Fiskerierhvervet eksporterer 90 pct. af sine produkter. I 1985 var eksporten på 10 mia. kr., hvilket er meget bemærkelsesværdigt i forhold til det lille antal mennesker, der er beskæftiget i erhvervet.

Hvad er det så for nogle problemer, erhvervet står over for? Ja, man kan vel sige, at de væsentligste problemer er adgangen til ressourcerne. Det er fremtidens fiskerimuligheder, der er blevet begrænset. Hvad er årsagen til det? Den væsentligste årsag er selvfølgelig, at man i 1977 ændrede ejerforholdet til fiskene. Op til 1977 var det jo sådan, at det var fiskeren, der ejede fisken, når han havde fanget den. Det ændrede man ved beslutningen om de økonomiske zoner til, at det er

kyststaterne, der ejer fisken, og det kræver tilladelse for danske fiskere i de enkelte farvande, hvis de ønsker at opretholde lidt fiskeri.

Det, der er hele problemstillingen, når vi taler om erhvervets udviklingsmuligheder, er selvfølgelig, at man fundamentalt har ændret erhvervets vilkår.

Følgen af det var, at vi fik den fælles fiskeripolitik, som indtil 1977 slet ikke tog stilling til ressourceudnyttelsen, men da man fik de økonomiske zoner, var man i den fælles fiskeripolitik nødt til at tage stilling til resourcespørgsmålet. Vi må selvfølgelig beklage, at der på det tidspunkt var stærke kræfter i EF, som var villige til at sætte EFs frie konkurrencevilkår ud af kraft ved at etablere et kvotefordelingssystem, som gør det meget vanskeligt for dansk fiskeri at udvikle sig. Men det er nu engang vilkårene; det er dér, vi står i 1986. Vi må erkende, at det kvotefordelingsinstrument vil være en del af den fælles fiskeripolitik i mange år fremover.

Det, der så bør være dansk fiskeripolitik, det, vi bør lægge vægt på, er at prøve i den fælles fiskeripolitik at svække kvotefordelingsinstrumentet som bevaringsforanstaltning – ikke forstået på den måde, at vi ikke skal have bevaringsforanstaltninger i den danske fiskeripolitik og i den fælles fiskeripolitik, selvfølgelig skal vi det, men vi skal stille noget andet i stedet, noget, der ikke giver den samme mulighed for politiske fordelinger af fiskerimulighederne imellem de enkelte lande, noget andet, der vil reetablere noget af den frie konkurrence imellem EF-landene.

Det, vi kan gøre, og det, vi kan forsvare – også set ud fra et biologisk synspunkt – er, at i stedet for kvoterne som bevaringsinstrument bør vi styrke maskestørrelsesbestemmelserne og mindstemålene i det europæiske fiskeri. Der er jo ikke megen fornuft i, at vi i Danmark har nationale regler om, at fisk under en vis størrelse ikke må ilandbringes, hvis de andre EF-lande fanger dem meget mindre og har lov til at fange dem meget mindre, end det er tilladt danske fiskere.

Derfor er det vigtigt, at vi på lang sigt i dansk fiskeripolitik får styrket mindstemålene og maskestørrelsesbestemmelserne i den fælles fiskeripolitik, således at vi kan få kvoterne som bevaringsforanstaltninger svækket

[Kent Kirk]

og dermed få fordelingsinstrumentet, som er etableret i den fælles fiskeripolitik, svækket.

Jeg mener, at vi kan føre bevis for vigtigheden af dette synspunkt. Vi har set, at 1986 har været et meget, meget vanskeligt år for dansk fiskeri på grund af de store kvotemæssige begrænsninger, der har været i vores fiskeri. Vi har set, hvad det har medført i den økonomiske situation, hvor op til 100 fartøjer ikke længere er i stand til at betale deres termsyndelser.

Vi kan også se på de forslag, som EF-Kommissionen er kommet med, at udsigterne for 1987 er væsentlig dårligere, end situationen har været i 1986. Hvis denne udvikling fortsætter, vil det komme til at gå voldsomt ud over den danske fiskerflåde og efterfølgende voldsomt ud over den danske fiskeindustri.

Derfor er det vigtigt, at vi i den fremtidige fiskeripolitik gør, hvad vi kan for at ændre udviklingen. Kvoterne har ikke bevist, at de duer som bevaringsinstrument. Vi må i stedet for få de andre EF-lande til at indse, at det er mindstemålene og masketørrelserne, der bør styrkes, så vi får nogle effektive bevaringsforanstaltninger i det europæiske konsumfiskeri.

Må jeg så vende mig til hele problemet omkring miljøet. Hr. Arne Jensen var inde på det, og fiskeriministeren er inde på det i sin redegørelse. Her er der også et meget vigtigt område, vi i dansk fiskeripolitik bør koncentrere os om i fremtiden. Vi ved ikke nok om, hvad der sker med vore fiskeressourcer, hvis der sker en forurening af vore farvande. Vi har haft en situation i Kattegat her i efter sommeren med iltsvind, men vi har en konstant forureningssituation i Nordsøen, hvor der dumpes 6 mill. t affald hvert evigt eneste år.

Vi ved rent faktisk ikke biologisk, hvad der sker med vore ressourcer, og der er jo ikke meget fornuft i, at vi fører en fiskeripolitik, som har til hensigt at styre den fiskedødelighed, som skyldes fiskeriindsatsen, hvis vi ikke på nogen måde interesserer os for, hvilken dødelighed der påføres fiskebestandene på grund af forurening.

Derfor vil jeg gerne understrege her fra talerstolen, at tiden nu må være inde til, at der både nationalt og internationalt afsættes flere ressourcer til, at vi får undersøgt, hvad det er, der foregår, hvad det er, der sker i

havet, hvis vi fortsætter med at forurene vore farvande, som vi har set det igennem de sidste mange år. Rekruttering til fiskebestanden er vigtig, og vi har en frygt for, at denne rekruttering svækkes, fordi vi ikke får gjort noget effektivt ved miljøet.

Med hensyn til tilpasning af kapaciteten, som ministeren også er inde på, mener vi, at der i redegørelsen prioriteres rigtigt. Det, der er det afgørende nu, er, at vi i dansk fiskeri, men også i EF-fiskeriet får en effektiv op-hugningsordning etableret. Ministerens bestræbelser i sidste uge ved forhandlingerne om strukturpolitikken er heldigvis lykkedes på en virkelig god måde, som gør, at vi inden for den fælles fiskeripolitik og dermed også den danske fiskeripolitik får mulighed for at få nogle fartøjer ud af fiskeriet, som ikke længere er effektive.

Til slut vil jeg gerne sige, at alt, hvad vi kan gøre inden for forskning og teknologisk udvikling, vil være positivt. Der er fiskearter i dag, som vi ikke udnytter optimalt. Der er muligheder for, at vi kan gøre noget ved at støtte de virksomheder, som i øjeblikket behandler disse produkter, og derfor er det meget positivt, at der lægges op til en effektiv støtte til forskning og teknologisk udvikling inden for hele den brede fiskerisektor.

Svend Heiselberg (V):

I modsætning til hr. Arne Jensen, som næsten beklagede de mange redegørelser, vil jeg takke fiskeriministeren for en udførlig redegørelse. Det er tværtimod bevis på, at vi har en handlekraftig regering, og derfor er det noget overraskende og også beklageligt, at man fra Socialdemokratiets side bebrejder regeringen, at den kommer med de mange redegørelser. Det skaber grundlag for, at vi kan tage fat på nogle af de opgaver, der er anvist i redegørelserne, og sådan er det også med den redegørelse, fiskeriministeren er kommet med.

Vi siger som sagt fra Venstres side tak for redegørelsen. Den er efter vores opfattelse beskrivende. Den fortæller, hvilke problemer fiskerierhvervet står over for, men også hvilken betydning fiskerierhvervet har for det danske samfund både beskæftigelsesmæssigt og valutaindtjeningsmæssigt. Det er jo noget, der betyder noget for Danmark.

[Svend Heiselberg]

Det er klart, at redegørelsen også kommer ind på en række af de problemer, der er i fiskerierhvervet, som det også er nævnt af tidligere ordførere, og vi står som sagt med en lang række problemer, vi skal se at få løst.

Dansk fiskeri står med store problemer, når det drejer sig om kvoter. Det er klart, det giver altid store problemer, når man skal fordele for lidt, og det er jo den situation, vi er i. Vi skal fordele for lidt i forhold til den fiskerflåde, vi har, og i forhold til de kvoter, vi ved at Kommissionen vil foreslå. Derfor er det meget vigtigt, at vi fra dansk side meget skarpt præciserer nødvendigheden af, at vi får de størst opnåelige kvoter.

Det er meget godt, at man siger, at Danmark rent vægtmæssigt får den største andel. Det er 1,8 mill. t, vi har fisket, men når vi ser på, hvad det betyder rent værdimæssigt, må vi sige, at det ikke står i et rimeligt forhold dertil, fordi de 1,3 mill. t er industrifisk. Det er klart, at her vender billedet, og her får vi at se, at vi på grund af meget små priser, men også fordi vi har nogle bifangstproblemer inden for fiskerierhvervet, har svært ved at få et udbytterigt fiskeri. Derfor må der, hvad fiskeriministeren har bekræftet indtil flere gange i udvalget, gøres et stort arbejde for at opnå så gode kvoter, som det nu er muligt.

Men vi må også sige til fiskeriministeren, at vi må bede EF om at gå i forhandling med de østeuropæiske lande langs Østersøen, som råder over betydelige mængder torsk, som bl.a. kunne stilles til rådighed for danske fiskere. Det er min opfattelse, at EF-Kommissionen ikke har opprioriteret det spørgsmål tilstrækkeligt.

Også Sverige må udvise større forståelse over for de danske fiskeriinteresser, end de tidligere har gjort. Når de ønsker at have gode handelsaftaler med EF, hvad de jo ikke lægger skjul på, så må vi også kunne forvente noget til gengæld, og her er i hvert fald ét område, hvor de kunne gavne danske interesser og dansk fiskeri i særdeleshed ved at vise en større forståelse over for de problemer, de danske fiskere har, når de skal fiske i Østersøen.

Det er klart, at det er et stort problem, hvis man ikke kan få råvarer. Det er det for fiskerne, men det er det så sandelig også for fiskeindustrien. Vi må selvfølgelig vise forstå-

else, hvis de danske fiskere ikke selv er i stand til at levere de råvarer, der er mulighed for at udnytte, og skabe muligheder for, at man kan få råvarer fra andre lande. Her må der selvfølgelig udvises forståelse for, at man ikke giver tilladelse til at importere så store mængder råvarer på tider, hvor der i forvejen bliver landet store mængder, at det kommer til at trykke fiskepriserne. Også her synes jeg, at fiskeriministeren har udvist stor forståelse, og det er vi taknemlige for, og det tror jeg også at fiskeindustrien og de mange ansatte i fiskeindustrien er.

Vi må nok konstatere, at vi i forhold til de kvoter, vi får tildelt, har for stor en fiskerflåde. Men også her arbejdes der med forslag, vi forventer bliver vedtaget i løbet af kort tid i EF, om en destruktionsordning, der er bedre og anderledes end den, vi tidligere har kendt. Det vil betyde, at vi kan få ophugget nogle af de ældste fartøjer, og det mener jeg er vigtigt, men også at vi får skabt muligheder for tilgang af nye fiskerfartøjer. Det er efterhånden sådan, at den danske fiskerflåde, som ellers har været kendt for at være en af de mest moderne, er blevet en halvgammel og halvudslidt fiskerflåde, og det kan vi selvfølgelig ikke være tjent med. Her er der en opgave for fiskeriministeren at tage fat på.

Vi bliver også stillet over for spørgsmålet, om der, hvis kvoterne – det må vi vel næsten frygte – bliver mindre i 1988, end de har været i år, kan opstå problemer. Dertil må vi vel sige, at spørgsmålet om en oplægningsordning kan komme på tale, og det må vi så tage op til den tid.

Ellers lægger vi selvfølgelig stor vægt på forsøgsfiskeriet, som ministeren også agter at gøre en hel del ved. Jeg tror også, det vil være godt, hvis man får organiseret forsøgsfiskeriet, sådan at vi får lagt det ind i mere faste rammer end tidligere. Her vil der sikkert også kunne udnyttes nogle ressourcer.

Jeg ser, at ministeren påtænker i samarbejde med fiskeriorganisationerne at lave en perspektivredøgørelse, og det tror jeg der kan komme meget fornuftigt ud af. Jeg har allerede set, at der er fremtrædende personer, der kan træde ind i det perspektivudvalg, nemlig hr. Tørnæs og hr. Kent Kirk, så ministeren vil kunne få gode råd både fagligt og politisk.

Vi ser som sagt frem til de muligheder, det kan give, og jeg håber, at det kan skabe

[Svend Heiselberg]

grundlag for, at vi får en fiskeripolitik op at stå, som vi kan bygge videre på.

Miljøpolitikken er vigtig, men som vi så ofte før har sagt, er det ikke tilstrækkeligt, at vi her i Danmark har en restriktiv miljøpolitik. En af vores fornemste opgaver må være at få de andre EF-lande, men også tredjelande, som støder op til vores have, til at forstå, at de ikke bare kan lede alle deres kemiske affaldsstoffer ud i havet. Det samme gælder den udledning af kloakvand, som finder sted fra visse kommuner. Også her må vi sige, at vi har en interesse og en opgave i at få vendt og løst de problemer. Med ministerens redegørelse i hånden tror jeg, at vi har grundlaget for at komme videre med dette arbejde.

Gade (SF):

Når vi nu endelig står med en fiskeripolitisk redegørelse fra regeringen, kunne vi måske forvente, at vi på tryk kunne læse en velgennemtænkt fiskeripolitik. Men det er så langt fra tilfældet. I stedet får vi en række mere eller mindre rigtige betragtninger, men kun svage antydninger af en vilje til at skære igennem. Og netop den evne er nødvendig, hvis vi skal undgå en forkert udvikling i fiskeriet i de kommende år.

Hr. Arne Jensen talte om, at der er bred enighed i Folketinget. Jeg tror, det er en af fejlene, at der har været denne brede enighed.

Det er jo en kendt sag, at det at være fiskeriminister i Danmark er et ganske farligt job med en kraftig indbygget jobrotation. Selv om jeg ikke var enig med den tidligere fiskeriminister, kunne jeg ane, at der var antydninger af, at man ville lave et snit i dansk fiskeripolitik, som gjorde nogle utilfredse og andre tilfredse.

Det er nødvendigt at skære igennem og foretage nogle kraftige prioriteringer, og jeg kan læse i redegørelsen, at ministeren ikke føler sig foranlediget til at skulle have sagt for meget. Det er sådan på den ene side og på den anden side, og mottoet er: vi finder ud af det hen ad vejen i samarbejde med organisationerne. Ja, velbekomme! Det er jo netop, hvad SF har kritiseret og fortsat kritiserer. Politikken må naturligvis fastlægges her i Folketinget, også de nødvendige reguleringer.

I virkeligheden står vi i den interessante situation, at regeringen ikke tør tage konsekvenserne af, at vilkårene for dansk fiskeri er ændret med aftalen om en fælles fiskeripolitik i EF. Jeg kunne høre, at hr. Kent Kirk i sit indlæg lagde stor vægt på, at vilkårene nu var ændret. Så må jeg spørge hr. Kent Kirk: hvorfor skal vi så ikke tage konsekvenserne af det? Hvorfor skal Folketinget så ikke fastlægge en national fiskeripolitik, der bygger på det faktum, at kvoter osv. i lang tid fremover aftales ved forhandlinger i EF?

Nu kunne jeg høre, at både den konservative ordfører og Venstres ordfører talte ondt om kvoterne. Jeg skal bare for klarheds skyld være sikker på, at jeg har ret i, at det var Venstre og Konservative, der støttede den fiskeripolitik, hvorefter man fastlagde, at man byggede på kvoter. Det er bare for klarheds skyld. Så kan man jo godt snakke om – som hr. Kent Kirk gør – at engang i fremtiden får vi nok det hele lavet om og lavet vægten om og grundlaget bliver et andet. Javel, det kan da være meget fornuftigt, hvad hr. Kent Kirk siger, men grundlaget er dette, sådan er udgangspunktet.

Vi får også disse velmente betragtninger om, at Danmark skal øge sin indtjening ved at få mere for fiskene i stedet for at fiske mere, osv., og det er rigtigt nok, men det er ikke en politik, der løser strukturproblemerne. Der er to problemer: overkapacitet og en høj gennemsnitsalder for vores flåde. Det er helt uacceptabelt, at der ikke kan fastlægges en klar politik for flådens størrelse og sammensætning, der svarer til det fiskeri, vi kan forudse, hvis ikke forureningen ødelægger det hele. Tilladelser til nybyggeri gives efter forhandlinger af fiskeriministeren, men efter hvilket hovedsynspunkt? Jeg vil citere fra redegørelsen – sp. 2050. Der siger ministeren:

»Med de gennemførte bestemmelser er der taget skridt til, at fiskerflådens fangstkapacitet ikke forøges væsentligt, uden at der dog er tale om at lægge unødige hindringer i vejen for nye forsøg og nødvendig fornyelse af fiskerflåden.«

Altså at fangstkapaciteten ikke forøges væsentligt. Det var dog et besynderligt udtryk, når alle ved, at vi har overkapacitet i fiskerflåden, endda en stigende overkapacitet, og her citerer jeg fra Danmarks Sparekasseforenings Fiskeriudvalgs rapport. Den

[Gade]

rapport siger noget meget interessant. Den siger:

»Indskrænkede og ændrede fiskemuligheder har, sammenholdt med en konstateret udvidelse af tonnagen, resulteret i en generel overkapacitet i størstedelen af flåden og en markant overkapacitet i visse dele af flåden. Denne overkapacitet medfører en dårlig udnyttelse af de tilstedeværende ressourcer.«

Sådan! I stedet for at løse de problemer lægger ministeren åbenbart op til at udvide flåden. Jeg må spørge: er det flere notbåde, ministeren vil have ind i flåden? Hvilken udvidelse af flåden mener ministeren kan komme på tale uden at sikre, at der går både ud den anden vej? Det er uacceptabelt. Der er brug for at mindske flåden, og det burde være sagt. Derfor vil SF støtte fornuftige opførselsordninger for dele af flåden.

Som det går i dag, ser vi en strukturudvikling, som vi har set det i landbruget: de store både presser de små både ud, det kystnære fiskeri bliver sorteret. Hvis vi ikke nu får sat ganske effektive styringsmetoder ind, vil havets husmænd være dem, der kommer til at betale. De betaler allerede i dag, også på grund af forurening. Da de mindre både ofte lander fisk af bedre kvalitet og friskere fisk, er det også af den grund vigtigt og nødvendigt at sikre bådenes fortsatte eksistens.

I stedet for udvidelse af antallet af store både skal der sættes på støtte til energibesparelser, til foranstaltninger, der øger kvaliteten af den ilandbragte fisk. Når der så igen bør ske fornyelse af flåden, skal disse tilladelser gives til de rigtige størrelser af både til netop de farvandsområder, hvor disse både skal drive deres fiskeri.

De overordnede målsætninger for SFs fiskeripolitik er 1) en prioritering af konsumfiskeriet, kvalitetsfisk over industrifisk, 2) en nedsættelse af kapaciteten og en tilrettelagt fornyelse af flåden, der hindrer, at de store æder de små, og 3) bekæmpelse af havforurening som en forudsætning for erhvervets udøvelse.

I dag er der – det står stjerneklart efter den debat, vi har haft her i efteråret – en klar modsætning mellem fiskerierhvervets interesser og dem, der forurenere vore have. Det er sagt tydeligt af Dansk Fiskeriforening, desværre meget svagere af Danmarks Havfiskeriforening, men det skyldes velsagtens, at to af deres ledere sidder i Folketinget for

regeringspartierne og derfor ikke tør kritisere forholdene. Eller mener hr. Tørnæs og hr. Kent Kirk virkelig, at deres fiskere fisker i så store have som f.eks. Nordsøen, at det ikke betyder så meget for dem?

Jeg hørte godt hr. Kent Kirk sige, at vi skulle have undersøgelser osv. – ja, det skal vi da – af sammenhængen mellem fiskemuligheder og forurening, men det er ikke nok. Jeg vil spørge, om hr. Kent Kirk er enig med fiskeriministeren, der i et svar til Folketinget har sagt, at forureningen ikke er nogen særlig trussel for fiskeriet. Det er heldigvis tilbagevist af Dansk Fiskeriforening, men jeg har ikke hørt så mange andre tale om det.

Ministeren siger, at vi er nået langt i Danmark, når det gælder bekæmpelse af havforureningen, men jeg synes, vi skal være mere ærlige og sige til fiskerne, som er afhængige af et rent hav og rene fjorde, at der er langt igen, at forureningen vokser med en hast, som er skræmmende, at vi ikke er nået langt, som ministeren siger, at Cheminova fortsat forurenar, at landbrugets forurening er vokset dramatisk de sidste 10–20 år.

Situationen er altså ikke den, som ministeren foregøgler, at vi er på rette vej. Nej, situationen er den, at vi kæmper for at nedsætte væksten i problemerne, så vi forhåbentlig senere kan vende udviklingen og bekæmpe forureningen, gå den anden vej.

Jeg mener, at forureningsproblemerne som en del af fiskeripolitikken er så vigtige, at vi også i EF-forhandlinger om kvoterne og dem, der nu er i gang, skal rejse forureningsproblemerne. Det er ikke nok med en rapport om havmiljøets betydning. Skal England have så store kvoter ved de kommende fiskeriforhandlinger, når de fortsat ønsker at dumpe i Nordsøen? Jeg mener ikke, de skal. Jeg mener, vi skal drage det ind i forhandlingerne, og jeg vil spørge ministeren, om han vil drage det ind i forhandlingerne. Vil ministeren også drage ind i forhandlingerne, at danske fiskeres afsætningsmuligheder forringes på grund af radioaktivt udslip fra Sellafield, for at nævnte to konkrete ting?

Dermed er jeg ved EFs strukturpolitik som min afslutningskommentar. Vi synes, det er for ringe, at regeringen og et meget stort flertal i Folketinget – jeg synes, det er ufatteligt – har sagt ja til den strukturpolitik, EF nu udstikker. Man har ingen sikkerhed for, at der sker den nødvendige tilpasning af flåden.

[Gade]

Jeg er fuldstændig sikker på, at netop den strukturpolitik, hr. Svend Heiselberg roste, fører direkte til, at vi om nogle få år står med øgede problemer, har fået øget fangstkapacitet med den sikre virkning, at vi bagefter om nogle år skal stå her og diskutere, hvordan vi får kapaciteten til at passe, eller hvordan vi med bureaukratiske metoder får begrænset folks fiskeret. Det var dog mere fornuftigt at have sat hælene i over for EFs strukturpolitik, både når det gælder det, og når det gælder støtte til havdambrug. Det er mig ufatteligt, at man er gået ind på det.

Min allersidste bemærkning skal gå til fiskeriministeren: er ministeren ikke opmærksom på, at der både i det primære fiskeri og i forarbejdningsindustrien er ret store arbejdsmiljøproblemer? Ikke ét ord om arbejdsmiljø er der i den lange redegørelse.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Hr. Gade er jo valgt i Silkeborg, og det giver selvfølgelig en speciel viden om fiskerispørgsmål. I fiskerikredse sammenligner man mange gange folk, der er gået ind i en debat, med fiskearter, og jeg vil gerne sammenligne hr. Gades argumentation med sandarten; den er jo meget fremtrædende i Silkeborgområdet.

Må jeg så svare på nogle af de spørgsmål, hr. Gade stillede mig. Et af spørgsmålene gik på miljø og forurening, om man ikke og jeg ikke lægger lige stor vægt på de problemstillinger. Spørgsmålet gjaldt fiskeriministerens svar til miljøudvalget om, at der ikke var nogen særlig trussel for fiskerierhvervet. Der har hr. Gade helt misforstået tingene. Det, fiskeriministeren har svaret, er, at der ikke er nogen særlig viden om, hvilken trussel forureningen udgør for fiskerierhvervet, og det er en helt anden ting. Så hvis hr. Gade vil gå tilbage og se, hvad jeg sagde i mit første indlæg, så var det, at det er vigtigt for fiskerierhvervet, at vi får en større viden om, hvad der rent faktisk sker i vore have, hvis vi forurener farvandene, som tilfældet er i dag.

Må jeg så stille et spørgsmål til hr. Gade, fordi jeg forstod af første del af hans indlæg, at dette med organisationer og sådan noget skulle man ikke interessere sig for, fiskeriministeren skal slet ikke samarbejde med organisationerne. Er det noget, vi skal overføre

generelt til det danske samfund, at man slet ikke skal samarbejde med organisationerne om, hvordan vi skal løse problemerne? Sådan kunne man nemlig forstå hr. Gades indstilling.

Jeg tror, at dansk fiskeri og dansk fiskeripolitik har det bedst, hvis vi i et samarbejde finder ud af, hvad der er bedst for det danske fiskerierhverv. Selvfølgelig er det ikke enkelte grupper og enkelte interesser, man skal varetage, men det er fiskerierhvervets interesser generelt, man skal forsøge at varetage. Jeg vil derfor gerne til sidst spørge hr. Gade, om han finder, at han bedre er i stand til at beslutte, hvilke fartøjstyper der er velegnede i forbindelse med den danske fiskeripolitik, end fiskerne er det.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg vil godt sige til hr. Kent Kirk, at det er rigtigt, at jeg er fra Silkeborg. Jeg er nu valgt i Ringkøbing Amt, og jeg kunne forstå, at det skulle være en sammenligning med sandarten, den typiske fisk fra Silkeborg. Jeg vil godt spørge, om jeg har ret i, at hr. Kent Kirk er fra Esbjerg og vist også valgt dér, for så vil jeg spørge hr. Kent Kirk, hvad den typiske fisk er i Esbjerg. Jeg vil ikke nævne navnet her.

Men bortset fra det vil jeg godt svare på spørgsmålene. Det ene handlede om, at jeg havde misforstået fiskeriministeren. Ja, så har jeg misforstået fiskeriministeren, ligesom den ene af fiskeriorganisationerne, Dansk Fiskeriforening, som har protesteret voldsomt og kraftigt imod fiskeriministerens udtalelse, åbenbart har det. Jeg ved da godt, at fiskeriministeren har trukket i land bagefter, ligeledes i et svar, som jeg også har fået tilsendt.

Men det interessante er jo den måde, som Dansk Fiskeriforening argumenterer på. De mener faktisk at vide, at forureningen giver problemer, for det har de konstateret; forureningen giver problemer for disse fiskere, når det gælder det kystnære fiskeri. De ved det. Det kan godt være, at det ikke er videnskabeligt bevist, det er da rigtigt nok, men derfor er det ret katastrofalt, at fiskeriministeren udtaler sig sådan, at det kan misforstås på den måde.

[Gade]

Til det andet spørgsmål om organisationerne: der skal da samarbejdes med organisationerne, men jeg kunne næsten have lyst til at citere – det bliver frit efter hr. Niels Helveg Petersen: »Det er vel Folketinget, der skal bestemme«. Det er vel ikke organisationsvælde, vi skal have.

Det, jeg kritiserer, er, at disse sager ikke afgøres i Folketinget, at der ikke ligger en samlet plan, og at man har overladt alt dette til fiskeriministeren, som så sidder og forhandler med nogle organisationer. Det er jo ikke nok at forhandle med organisationerne. Jeg mener nok, at fiskerierhvervet generelt skal have mulighed for indflydelse, men det er ikke meningen, at denne indflydelse bare skal øves i Fiskeriministeriet bag lukkede døre.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

For at udbrede hr. Gades kendskab til fiskearter og hvor de landes, kan jeg sige, at den mest udbredte fiskeart, der landes i Esbjerg, er rødspætten. Men derfor behøver man ikke at drage nogen sammenligning.

Må jeg så sige til hr. Gade vedrørende organisationer, at jeg er helt enig med hr. Gade i, at det selvfølgelig er i Folketinget, man skal træffe de principielle beslutninger om, hvordan fiskeripolitikken skal være. Men implementeringen, gennemførelsen af fiskeripolitikken, må ske i et samarbejde imellem det enkelte ministerium og de enkelte organisationer, og derfor synes jeg, at den kritik, som hr. Gade har lagt i sin tale af fiskeriministeren og Fiskeriministeriet for deres samarbejde for at få disse ting til at glide, er helt fejlagtig.

Jeg er ikke et sekund i tvivl om, at hvis vi skal løse dansk fiskeris problemer, så må det ske i et samarbejde mellem Folketinget, Fiskeriministeriet og organisationerne. Jeg tror også, at erhvervets udøvere via deres organisationer vil være bedre i stand til at fortælle, hvad der er de rigtige størrelser på de både, man har brug for, og hvad det er for nogle fartøjer, der skal til, for at man kan blive ved med at give et stort bidrag til den danske samfundshusholdning. Jeg tror, at de vil være bedre i stand til det, end vi vil være det fra denne talerstol. Det, der er mit kritikpunkt, er, at man på den ene side kritiserer

ministeriet for samarbejde, og at vi på den anden side har hørt ordførere her, der har kritiseret ministeren for, at han er kommet med en redegørelse.

Nu har vi lejligheden til at prøve at finde nogle principielle synspunkter vedrørende den danske fiskeripolitik og også den fælles fiskeripolitik, og så kan vi prøve at få det ført ud i livet i et samarbejde med de respektive organisationer. Det må være den måde, vi løser vore problemer på.

(Kort bemærkning).

Arne Jensen (S):

Det glæder mig, at hr. Kent Kirk så stærkt har fremført ønsket om at inddrage organisationerne i fiskeripolitikken. Til den del vil jeg gerne gøre opmærksom på, at Specialarbejderforbundet og Kvindeligt Arbejderforbund i høj grad hører med. Det er dem, der udfører arbejdet i fiskeindustrien, men der er jo nogle i denne sal, der bliver lidt allergiske, når de to forbund nævnes.

Jeg går ud fra, at når vi snakker organisationer, så gælder det også de forbund, som er så direkte berørt af fiskeriet, og det vil jeg gerne have bekræftet.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg vil godt sige til hr. Kent Kirk, at det var nu ikke den fisk, jeg havde tænkt på, det var en med skæg, så siger jeg heller ikke mere.

Det andet, jeg vil sige, gælder spørgsmålet om organisationerne. Jamen så lad os prøve at skære det ud for hr. Kent Kirk: der er jo ikke enighed i fiskeriet. Dansk Fiskeriforening mener da ikke det samme som den forening, som hr. Kent Kirk – uden for dette hus, forstås – repræsenterer. Ikke i alle sager. Tit og ofte er der da modsætninger; naturligvis, sådan er det jo i politik og også i organisationsforhold.

Det, jeg vil have, er, at en fiskeripolitik tager de overordnede prioriteringer, og at de afgøres i dette hus, f.eks. en prioritering, som gør det fuldstændig sikkert, at de store både ikke æder de små både i løbet af de næste 5-10 år, og det mener jeg sker, hvis der ikke bliver strammet vældig kraftigt op. Og jeg tror kun det kan ske ved, at der fastlægges

[Gade]

en politik her. Jeg tror ikke, det kan ske ved blot at lade det hele køre, som det kører, og lade organisationerne påvirke indirekte, før ministeren træffer sin afgørelse.

Formanden:

Vi nærmer os tidspunktet, hvor andre ordførere skal have chancen.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Så er jeg virkelig glad for, at jeg har kunnet give hr. Gade lidt undervisning i, hvordan og hvilke fisk der landes i de forskellige havne. Den med skægget landes ikke særlig udpræget i Esbjerg, så dér har jeg i hvert fald fået rettet en misforståelse, hr. Gade åbenbart gik rundt med.

Selvfølgelig er der modsætninger. Der skal altid være plads til modsætninger, men det, det drejer sig om, er, at man får synspunkterne frem, og at man har mulighed for at få afvejet synspunkterne imod hinanden. Jeg tror ikke, at man skal forfalde til det, som hr. Gade åbenbart gør, og sige: jamen hvorfor skal vi ikke prioritere, at det skal være store både, eller det skal være små både? Det tror jeg ikke vi er i stand til her i Folketinget. Det tror jeg de enkelte erhvervsorganisationer sammen med fiskeriministeren er bedre i stand til. Der er jo nogle fiskerier, hr. Gade, hvor små både er uegnede, der er andre fiskerier, hvor store både er uegnede, og det, det drejer sig om, er i tilrettelæggelsen af fiskeriet at prøve på at finde den nødvendige balance.

Men jeg synes egentlig, at denne diskussion er fuldstændig unødvendig. Det, det drejer sig om, når vi har en fiskeripolitisk debat, er i virkeligheden at prøve at finde ud af, hvordan vi kan være medvirkende til at føre de muligheder, der kan være for det samlede danske fiskerierhverv. Det er det, vi burde koncentrere vores kræfter om i stedet for at gå ind i en mere eller mindre fordelingspolitisk debat om, hvordan vi kan fordele de elendigheder, der er i selve erhvervet.

Larsen-Ledet (RV):

Det danske fiskerierhverv er af særdeles stor betydning for hele samfundet. Det gælder især for beskæftigelsen, og det gælder

også for vores valutaindtægter, og der er grund til for os at påskønne den indsats.

Nu føler jeg næsten, at jeg er nødt til at sige – på baggrund af de geografiske artigheder, der er blevet udvekslet, og for ikke at risikere, at hr. Kent Kirk underkender mig som ordfører for det radikale parti – at jeg er fra Jammerbugten, det er oppe i Vendsyssel. Jeg er født næsten helt ude i klitterne og har altså efter min egen opfattelse en vis forudsætning for at have en fornemmelse af, hvad fiskeri er, og det har i hvert fald været med til at give mig en kolossal respekt for fiskerierhvervet. Jeg ved noget om, hvilken indsats fiskerne yder i deres dont. Jeg ved også, hvor farligt det er, og jeg håber dermed, at jeg er kvalificeret ifølge hr. Kent Kirk til at kunne fortsætte min tale.

Erhvervets store betydning kommer ikke rigtig til udtryk her i Folketinget, hvis man ser på den spalteplass, der bliver fiskerierhvervet til del i Folketingstidende. Er det udtryk for, at fiskeriet hygger sig i smug, og kan det udlægges som, at der ikke er behov for lovgivningsinitiativer på området?

Det er nu ikke min opfattelse, at den almindelige fisker hygger sig. Forureningen af vore farvande og de stramme EF-kvoter er nogle af de ting, der giver bekymring for fremtiden. På begge disse områder har fiskerne krav på samfundets bevågenhed, altså både når det drejer sig om EF og vores forhold til EF og vore fiskeres placering i EF, og hvad angår miljøforhold, som bliver en stigende belastning for vore fiskere.

Det Radikale Venstre hilser det velkommen, at fiskeriministeren også har meldt sig med et bidrag i rækken af de redegørelser, som er blevet regeringens stil i dette efterår. Det giver da i det mindste anledning til, at vi får et overblik over regeringens holdning til fiskerierhvervet, foreløbig i hvert fald. Jeg synes nemlig, at der også i denne redegørelse mangler konkretisering af, hvad ministeren reelt vil foretage sig lovgivningsmæssigt for at leve op til de holdninger og gode intentioner, der bliver gjort rede for i redegørelsen.

Det er vældig godt, at man vil foretage en perspektivundersøgelse om bl.a. EFs fælles fiskeripolitik, og at man vil søge en optimal udnyttelse af fiskerimulighederne inden for EF-rammerne, og ligesådan at man vil tilpasse fangstkapaciteten til fiskerimulighederne osv. Jeg kunne fortsætte med at referere re-

[Larsen-Ledet]

degørelsens overskrifter og de smukke intentioner, man har om at identificere udviklingsmulighederne i fiskerisektoren.

Men er det ikke selvfølgeligheder, disse ting? Det ville efter radikal opfattelse være mere interessant at høre, hvordan man konkret vil gribe tingene an. Jeg anerkender bestemt behovet for en regulering af fiskeriet; man kan beklage det, men det er jo realiteterne, at der er behov for det. Jeg forstår også, at fiskeriministeren ikke tør slippe de store, teknologiske, avancerede fiskerifartøjer løs på fiskebestanden, fordi effektiviteten er så stor, at man risikerer at tømme vore have og farvande for fisk. Men jeg vil gerne rejse spørgsmålet, om det er den rigtige måde, man regulerer på. Jeg anerkender som sagt, at vi må regulere.

Det er min opfattelse, at de pludselige og voldsomme ændringer og svingninger i tilfaldte fangstmængder giver fiskerne store problemer. Det er blevet oplyst over for mig, at fiskernes økonomiske tab ved sidste nedskæring af kvoterne for torsk, rødspætter, kuller og sej betyder et tab på 500 mill. kr. årligt. Jeg vil gerne spørge ministeren, om det ikke var muligt, at biologerne kunne skride ind noget tidligere, så man kunne undgå de drastiske udsving – at man altså kunne skride ind på et tidligere tidspunkt og dermed få nogle svingninger, der var meget mindre, end de i øjeblikket store udsving kan være.

Jeg vil også gerne spørge ministeren, om ikke der ved anvendelse af større masker i garnene, således at de små fisk ville gå igennem – det vil de jo, når der er store masker, som på så mange områder her i tilværelsen – kunne sikres en vis form for en regulering. Vi kunne måske også hæve mindstestørrelserne; det er der flere ordførere der har været inde på. Nu går der selvfølgelig så mange rygter, og jeg kan selvfølgelig ikke stå inde for alt det, man hører, men jeg vil gerne spørge ministeren, om ministeren har sikkerhed for, at fiskerne i de øvrige EF-lande overholder de påkrævede maskestørrelser.

Ministeren beskæftiger sig i sin redegørelse med nødvendigheden af at regulere fangstkapaciteten. Ældre fiskerifartøjer skal ophuges, bygning af nye kan kun tillades i det omfang, som svarer til den frigjorte tonnage fra de ophuggede fartøjer. Men er det nu en så enkel og uproblematisk balancegang, som det umiddelbart kan lyde til? De store 400

tons-både, som den tidligere fiskeriminister gav tilladelse til, svarer jo til 20 både à 20 tons, og den af ministeren omtalte afbalancering betyder altså, at hver gang der ophuges 20 fiskerifartøjer, så kan der bygges én ny 400 tons-båd. Jeg ved nok, at der er mange forskellige størrelser, men disse eksempler må i hvert fald være relevante.

Der tegner sig nemlig en katastrofal udvikling for en række af vore små fiskerihavne. Skibstørmere, smede og i det hele taget alle med tilknytning til fiskerierhvervet i de små havne forsvinder, hvis denne udvikling fortsætter med langt færre og større både og fiskepladser og med flere havnebyer, som af folkes med den konsekvens, at livet i de små byer med fiskerihavne totalt ændrer karakter. En stærk kultur, et fantastisk godt miljø med trivsel og menneskeligt samvær risikerer vi hermed forsvinder.

Jeg vil gerne slå fast, at det er en udvikling, der bekymrer Det Radikale Venstre meget, og vi vil være med til at arbejde for løsninger, som kan modvirke den omtalte negative udvikling.

Ville det f.eks., hr. fiskeriminister, være muligt at opdele de nuværende fiskerifartøjer i bestemte zoner, således at den totale tonnage i hver zone kunne opretholdes, ved at man gav tilladelse til nybyggeri i hver zone, i det omfang der i samme zone blev ophugget fiskerifartøjer?

Endelig vil jeg gerne spørge, om der var mulighed for at indføre et loft over størrelsen af de nybyggede både. Jeg kunne egentlig godt gå ind for det princip, som også hr. Gade har været inde på. I de forskellige områder er det forskellige størrelser af både, der bygges, og det, jeg gør mig til talsmand for, er altså, at bådene bliver i deres områder, og at den nye tonnage bliver i de zoneområder, som man omtaler.

Et andet område, som berøres i redegørelsen, er akvakultur. Der er ingen tvivl om, at der her findes en række muligheder, og den høje eksportkvote, som det nuværende akvakulturerhverv kan fremvise, er da også imponerende. Andre problemer kunne tænkes løst i sammenhæng hermed. Måske kunne vi tilbyde små akvakulturanlæg i indre farvande til de fiskere, som i lang tid reelt står uden arbejde, fordi der ikke er fisk nok på de sædvanlige fangstpladser. Her ville jeg gerne gøre mig til talsmand for, at der blev tale om

[Larsen-Ledet]

mindre anlæg. Jeg vil også gerne spørge ministeren, om ikke mindre anlæg er mindre risikable miljømæssigt end kæmpestore anlæg med større afstand imellem hvert.

Til slut vil jeg spørge ministeren, om ministeren har nogen kommentarer til det forhold, der er beskrevet i aviserne med de moderne fiskeredskeer, det, der sker på havbunden. Er der undersøgelser, der viser, at de moderne måder, man fisker på nu, skader kulturen og det liv, der er ved havbunden?

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg vil gerne sige til hr. Larsen-Ledet, at min bemærkning til hr. Gade ikke på nogen måde skulle have nogen fornærmende karakter med hensyn til, hvem der kan deltage i debatten.

Jeg vil gerne spørge hr. Larsen-Ledet – når han siger, at den kapacitetsudvidelse, vi har haft med nogle store både på 400 tons, i virkeligheden kunne omskrives til, at vi skulle have måske 20 både à 20 tons, for det ville give det samme resultat – om hr. Larsen-Ledet ikke erkender, at der er en hel del fiskerier og fiskerimuligheder, som ikke kan udnyttes med både på 20 tons. Det, jeg tænker specielt på her, er de fiskearter, som egentlig ikke er kvoterede. Det gælder blåhvilling, det gælder hestemakrel og andre fiskearter. Her ville det jo være helt malplaceret, hvis man gav tilladelse til at bygge 20 tons-både for at udnytte disse fiskearter.

Vil hr. Larsen-Ledet ikke give mig ret i, at når vi taler dansk fiskeripolitik, så taler vi jo både om små både og om store både, og at det kan være hensigtsmæssigt dér, hvor der er nogle fiskemuligheder, som ikke er stærkt kvoterede, at give tilladelse til, at man bygger de både, der er velegnede til det pågældende fiskeri, uden at det vil gå ud over de mindre fartøjer, der er i den danske fiskerflåde?

(Kort bemærkning).

Larsen-Ledet (RV):

Jeg ved ikke, om jeg har gjort mig til talsmand for ensretning. Jeg kan særdeles godt forestille mig, at der også fremover vil være brug for vidt forskellige størrelser af både til de forskellige arter af fiskeri, men jeg brugte eksemplet 20 både = en 400-tonner, fordi

sådan er, så vidt jeg har forstået det – det forbehold må jeg tage – ophugningsbestemmelserne, at 20 af disse 20 tons-både kan give ret til at bygge en ny 400-tonner.

Jeg advarer lidt imod denne udvikling, og jeg kunne også tænke mig at spørge, nu jeg har muligheden, om ikke vi ind imellem er ude for, at der gives byggetilladelse til en båd til fjernfiskeri, men at denne båd alligevel ender med at fiske i de nære vande. Dermed mener jeg egentlig vi gør noget, der ind imellem kan skade den almindelige fisker.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Det er rigtigt, som hr. Larsen-Ledet er inde på, at hvis man fuldstændig laver parallelitet mellem ophugning af tonnage og nybygning af tonnage, så vil man aldrig få det rigtige resultat, for det afhænger selvfølgelig af, hvad den gamle tonnage blev brugt til, og hvad den nye tonnage skal bruges til, og jeg forstår, at hr. Larsen-Ledet er enig med mig i, at et fartøj på 400 tons, der primært fisker på ikke-kvoterede arter, er et godt bidrag til det danske fiskeri, mens 20 fartøjer på 20 tons kunne være et negativt bidrag, fordi det vil skabe endnu større vanskeligheder for den eksisterende flåde.

Så er det da rigtigt, når hr. Larsen-Ledet siger, at der selvfølgelig kan opstå problemer, hvis de store både ikke kun koncentrerer sig om at fiske på ikke-kvoterede arter. Men jeg kan da oplyse, at man ved de tilladelser, man giver, prøver at sørge for, at det primært er på ikke-kvoterede arter, man får tilladelse til at fiske.

En anden ting, man også skal være opmærksom på, er, at et 400 tons fartøj f.eks. ikke kan gå ind og drive et effektivt torskefiskeri eller rødspættefiskeri i Kattegat. Der ligger altså nogle naturlige begrænsninger for, hvad der er økonomiske muligheder for at drive af fiskerier med et sådant fartøj, så der er ikke den store risiko i den situation.

(Kort bemærkning).

Arne Jensen (S):

Jeg har ingen kommentarer til hr. Kent Kirks sidste udredning, men jeg vil gerne præcisere, hvad jeg også sagde i mit første indlæg, at de bemærkninger, som hr. Lar-

[Arne Jensen]

sen-Ledet fremkom med omkring reguleringer og kapacitetstilpasning, falder nøje i tråd med det, der blev sagt fra Socialdemokratiet. Vi gjorde opmærksom på, at man skal have udvalget med ind i en bedømmelse af den samlede kapacitet. Det er utrolig vigtigt, og jeg kan følge hr. Larsen-Ledet ganske langt.

(Kort bemærkning).

Grove (KF):

Jeg kan sige til hr. Larsen-Ledet, at det helt klart står i byggetilladelserne for de både, der er tale om, og som hr. Larsen-Ledet brugte som eksempel, at det er kun tilladt at fange på ikke-kvoterede arter, og derfor bliver det de arter, som hr. Kent Kirk talte om. De både er simpelt hen bygget til at gå helt op til Færøerne og langt væk, hvor ingen 20 tons-både har chancer. Men der står udtrykkeligt, at de ikke må fange på kvoterede arter, så derfor kan de aldrig blive en konkurrence til både på 20 tons.

Addi Andersen (CD):

Denne fiskeripolitiske redegørelse, som ministeren skal have tak for, giver en klar oversigt over regeringens målsætning vedrørende dansk fiskeri, så vi kan få indsigt i en fremadrettet politik på området og få øjnene op for fiskeriets problemer.

I Danmark har det altid været en selvfølge, at vi kan få frisk fisk på bordet hver dag, hvis vi ønsker det. Danmark er omgivet af hav på alle sider, og hvad er så mere naturligt, end at vore dygtige fiskere kan hente de rigdomme op, som vi skal bruge til at spise, eksportere og bearbejde i industrien?

Fiskeri er ligesom landbrug ikke kun et erhverv, men en livsstil, hvor lysten til arbejdet tit går i arv fra far til søn.

I mange år troede alle, at havet var en udtømmelig kilde, men efterhånden som fiskeretskaberne blev mere avancerede og kutterne større og mere moderne, blev det klart, at der måtte visse restriktioner til, for at der kunne blive en retfærdig fordeling af fiskekvoterne. De rige fiskerinationer, der har råd til at modernisere deres fiskerflåde, har en stor fordel frem for de fattige nationer.

Siden er forureningen af vore fjorde og have blevet en fare for fiskeriet, og nedgangen i fiskebestanden er blevet mærkbar både

på grund af forureningen og rovfiskeri. I den forbindelse vil jeg gerne advare imod, at man fra fiskerierorganisationernes side kun koncentrerer sig om landbrugets andel i forureningen. Man må ikke glemme andre kilder til forurening af havene. Landbrugets udledning af kvælstof har været debatteret meget grundigt, og i modsætning til flere andre har jeg fuld fortrøstning til, at landmændene er opmærksom på problemerne og vil gøre noget alvorligt ved dem.

Det kedelige er, at denne ophedede debat desværre har fået til følge, at befolkningen er blevet bange for at spise fisk, hvilket er helt ubegrundet, da der naturligvis ikke bliver sendt forurenede fisk på markedet.

For dansk fiskeri er det en fordel, at Danmark er medlem af EF, fordi vi sammen med andre medlemslande står stærkere over for Sovjet og andre store fiskerinationer i vore krav om fisketerritorier og -kvoter. Forhandlingerne i EF er ikke altid lige nemme, for det er en balanceakt, hvor det kan være nødvendigt at afgive noget for at få fordele på andre områder. Sådan vil det altid være, når man indgår i et samarbejde.

Det kan være vanskeligt at forstå, når det lige går så godt med at fange én slags fisk, at så skal man pludselig omstille sig, da bestanden – som f.eks. i øjeblikket for torskens vedkommende – er for nedadgående. Her skal fiskerne have øjnene åbne for andre ressourcer, der kan udnyttes.

Overkapaciteten af EF-medlemslandenes fiskerflåder er også et problem, og som ministeren påpeger, bør det sikres, at fiskerflådens størrelse er i overensstemmelse med muligheden for, at den kan udnyttes maksimalt med så god en indtjening som muligt for øje. Det kan bl.a. opnås ved en styrkelse af ophugningsordningen.

Et vigtigt indslag til fremme af effektiviteten og indtjeningen er forskning og teknologudvikling. I alle erhverv er det i dag nødvendigt at følge med på disse områder for ikke at sakke agterud i forhold til andre nationer. I den forbindelse påpeger ministeren, at regeringen vil bidrage til udvikling af disse områder. Det kan Centrum-Demokraterne selvfølgelig støtte, så dansk fiskeri kan konkurrere med andre nationer i nytænkning og udnyttelse af fiskebestanden.

Trods de store problemer for fiskeriet er det positivt at læse i sidste nummer af med-

[Addi Andersen]

lemsbladet Havfiskeren, at eleverne på Hanstholm Skipperskole har deres optimisme i behold. Selv om de erkender, at der i øjeblikket er problemer for fiskeriet, mener de, at tiderne vil bedre sig for fiskerierhvervet. De er glade for deres uddannelse og mener, at skipperuddannelsen er en god investering. Ministerens redegørelse understøtter denne optimisme.

Nu er fiskeri jo ikke kun erhvervsfiskeri. Mange mennesker føler en særlig glæde ved at være ude i den fri natur med en fiskestang eller i en lille båd, der gynger på havet. Vi må ikke glemme sports- og fritidsfiskerne, og det har ministeren da heller ikke gjort i sin redegørelse.

For at fordele fangsten og beskytte udsat fiskeyngel vil det være nødvendigt med nogle faste rammer for disse to grene af fiskeriet, som et nedsat udvalg skal se på.

En licens-/fisketegnsordning kan være god, når den kan skaffe flere midler til fiskepleje m.v., men jeg har lidt svært ved at forestille mig, at alle små drenge og piger først skal have udleveret mærker, inden de kan gå ned til åen søndag morgen med en bambusstang for at fiske skaller. Det er udvalget dog formentlig opmærksom på.

Der er mange problemer at tage fat på, og der skal gøres en indsats fra alle sider for at få styrket fiskerierhvervet. Fiskeriministerens redegørelse åbner muligheder for en sådan indsats, og Centrum-Demokraterne vil gøre deres til at fremme initiativer til gavn for den danske fiskerisektor.

Til sidst vil jeg gerne spørge hr. Gade – hr. Gade? . . .

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Man kan ikke tiltale direkte.

Addi Andersen (CD):

Nej, men det gør jeg heller ikke.

Jeg vil gerne spørge hr. Gade, om hr. Gade tror, at Danmark uden for EF har større chancer for at gøre sig gældende over for store fiskerinationer, end vi har det i Fællesskabet.

Damgaard Nielsen (FP):

Jeg har læst fiskeriministerens redegørelse med interesse. Der fremkommer jo mange ting i en sådan redegørelse – nu har vi snak-

ket om fiskearter – som man i hvert fald for mit vedkommende som landkrabbe nok ikke har den store forstand på, og jeg skal nok lade være med at gå ind i detaljer, som de foregående talere har gjort. Der har været nogle talere, som har snakket om valgfæsk, og hvad der kan ligge i det – jeg kan da høre, også, at der er andre end regeringspartierne, der er »ude med snøren«, for at blive i sproget.

Fiskeriet har altid, i hvert fald for os landkrabber derovre ved Vestkysten, hvor der ikke er så langt til fiskerbyer, stået som en eventyrverden – dette at de forsvandt ud over havet – og hvis vi kunne være heldige at komme til staden en dag, hvor de var på vej ind igen, så var der også nogen spænding ved det.

Der har siden hen, i hele min tilværelse i hvert fald, også været en stor respekt om fiskerne og ikke mindst om de menneskelige egenskaber, som de har været i besiddelse af. Nu er det jo en stormfuld kyst derude, hvor jeg kommer fra, og når man hører og læser om, hvordan de sætter liv og helbred på spil – også for at redde kammerater og kolleger, der er i havsnød – så aftvinger det den største respekt for det erhverv.

Når der snakkes om forurening og miljø, så er det klart, at vi helst skulle kunne være i dette land begge parter, både landmænd og fiskere. Jeg er også indstillet på som landmand at opføre mig på en måde, så også fiskerne kan være tjent med mig, og jeg ved også, at det omvendte vil være tilfældet.

Det er beskæmmende, at der skal piskes en så hård debat op omkring miljøet, og det var jo vores landmænd, der fik lussinger for det. Men der er i hvert fald fra visse sider i denne sal blevet ført en så hård kampagne, at der også langt uden for landets grænser har været spisevægring, når det gælder fisk. Vi hører også om, at forbruget af fisk indenlands er gået stærkt tilbage, til trods for at vore fiskeprodukter er af allerhøjeste kvalitet. En sådan fremgangsmåde fra visse politikeres side vil jeg kalde uansvarlig. Men det er ikke, fordi jeg skal vove mig ud i en fornyet debat om miljøet.

Fritidsfiskerne udgør næsten den største fiskeriorganisation, der findes; hvor der var 20.000 beskæftigede i det officielle fiskerierhverv – dette gælder både i land og i konsum, og hvad det nu er – så er der jo næsten

[Damgaard Nielsen]

en tredjepart af Danmarks befolkning, eller i hvert fald en kvart million, som beskæftiger sig med fritidsfiskeri.

Vi skal lige huske på også, når vi læser statistikker, at fritidsfiskerne ikke ret tit lander deres fangst på auktionerne, og dermed falder tilførslen til de fiskeauktioner, der er, men der er da af og til nogle, der kører rundt og sælger nogle gode skrubber, og dem spiser vi også med velbehag.

Når vi derimod snakker om mere decideret lystfiskeri og sportsfiskeri, og hvad vi vil kalde det, kan jeg i hvert fald blive harm, når man hører om, at de sidder og fisker i konkurrenceøjemed. Det er bare med at fange så mange kilo som muligt, og så slipper man fiskene ud igen. Det er i hvert fald efter min mening en uværdig måde at behandle et af naturens gode produkter på.

Det sker også, hvis man kommer til Vesterhavet ved sensommertid, når makrellen står ind, at man ser, at lystfiskerne med deres kroge kan fange i snevevis af makrel, og så kan man se, når man kommer gående en halv times tid efter, at de ligger i plastposer og sviner det hele til. Det er en helt forkastelig behandling af fisk.

Jeg vil også give fiskerne det råd i hvert fald at lade være med at slæbe flere problemer end allerhøjest nødvendigt ind i Folketinget. Jeg vil opfordre dem til i den udstrækning, det er muligt, selv at klare dem, for der er åbenbart for mange herinde, som ikke rigtig kan sætte sig ind i, hvad det egentlig drejer sig om. Når det gælder fangstkvoter og tilpasning osv., tror jeg også, at fiskerne selv kan finde ud af det.

Når det gælder eksport af vore fiskevarer, må vi have den dybeste respekt for de mennesker, som har specialiseret sig i forædling af fiskerivarer med filetfabrikker og lign. Vi kender også til eksport af fisk; det er jo et stort erhverv, når man tænker på alle de lastbiler, der næsten konstant ruller sydover med fisk.

Med disse ord vil jeg endnu en gang sige tak for en god redegørelse.

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Jeg vil takke ordførerne for de meget indholdsrige og på mange måder konstruktive indlæg i den fiskeripolitiske debat i dag. Det er glædeligt, at vi i Folketinget på denne må-

de har lejlighed til at drøfte de fiskeripolitiske problemstillinger.

Inden jeg går over til at svare de enkelte ordførere, vil jeg indledningsvis slå fast, at de forudsætninger, som lå bag udformningen af den fiskeripolitiske redegørelse, hidtil har vist sig at holde stik. De perspektiver, der nu tegner sig for fangstmulighederne i 1987, følger i væsentlig grad de vurderinger, der er anlagt i redegørelsen.

Det er jo sådan, at forhandlinger med visse tredjelande danner grundlaget for fastsættelsen af fangstniveauet for en række vigtige arter i det kommende år, og det må fastslås, at der for flere af bestandene i Nordsøen bliver tale om reduktioner. Det er baseret på den biologiske rådgivning, og jeg vil godt sige, at det helt klart er min hensigt fortsat at basere fiskeripolitikken på de bestandsbevarende grundsætninger, idet det er det eneste grundlag for den langsigtede udvikling inden for erhvervet.

Der er således ingen grund til at lægge skjul på, at det danske fiskerierhverv for 1987' vedkommende er på vej ind i en vanskelig periode, og at fiskerimulighederne bliver mindre næste år, end de er i år.

Netop på basis af den forventede fangstsituation i 1987 er det glædeligt, at EFs strukturpolitik efter de stedfundne forhandlinger nu synes at ligge fast. Der vil herefter være mulighed for med støtte fra EF i et vist omfang at afbøde de negative virkninger for fiskerierhvervet, som bestandspolitikken for 1987 vil kunne indebære. Dette gælder navnlig muligheden for at anvende den støtteordning, der skal hjælpe fiskere, der ønsker at indstille deres aktiviteter, med at komme ud af erhvervet på en rimelig måde. En fornuftig anvendelse af EFs ophørsordning vil muliggøre bedre fiskerimuligheder for den øvrige del af fiskerierhvervet, og jeg lægger derfor vægt på i samarbejde med erhvervets organisationer at få udformet denne ordning, så den er så hensigtsmæssig og anvendelig som muligt.

Der er endvidere i EFs strukturforordning åbnet mulighed for en videreførelse af moderniseringen af fiskerflåden, således at de bestræbelser, der har karakteriseret det danske fiskerierhverv i de senere år i retning af at forbedre fangstbeholdningen om bord på fartøjerne med bedre kvalitet til følge og at fremme energibesparelser, kan fortsætte.

[Fiskeriministeren]

Endelig skal jeg pege på, at der fortsat vil være mulighed for at støtte forsøgsfiskeri og hermed fremme udnyttelsen af arter, der i øjeblikket befiskes i mindre omfang, end de biologiske muligheder tilsiger.

Jeg nævner disse ting som svar på en række af de indlæg, der har været, fordi jeg tror, det er vigtigt, at vi i samarbejde med erhvervet får udnyttet de knappe ressourcer optimalt og samtidig får øget udnyttelsen af de arter, der er biologisk mulighed for at udnytte.

Det er endvidere regeringens hensigt gennem erhvervsfremmepolitikken at støtte den teknologi- og forskningsmæssige udvikling såvel i fiskeriet som i den forarbejdende industri, og det er min hensigt at udarbejde helt konkrete forslag herom, således at ressourcerne udnyttes bedst muligt.

Som det fremgår af den fiskeripolitiske redegørelse, er det endvidere en klar målsætning at støtte eksportudviklingen mest muligt. Det er glædeligt at konstatere, at fiskeeksporten i de første 9 måneder af 1986 er vokset med ca. 12 pct., hvilket er sket på basis af en næsten uændret mængde. Det viser den effektivitet og omstillingsevne, som den danske fiskeindustri har vist under de forsyningsforhold, som har været gældende i den pågældende periode. Væksten skal også bedømmes med udgangspunkt i, at den samlede danske eksport har udvist et fald i den pågældende periode, men vi har altså inden for fiskerierhvervet haft den nævnte stigning på 12 pct. inden for årets første 9 måneder.

Hr. Arne Jensen stillede spørgsmål om, hvorledes de forskellige initiativer vedrørende den fiskeripolitiske redegørelse skal finansieres, og jeg vil gerne sige med det samme, at det er klart, at en sådan redegørelse indeholder et katalog over ideer, over tanker, som regeringen gør sig på dette område; den konkrete udmøntning af de holdninger, som ligger i redegørelsen, vil naturligvis ske i den kommende tid.

Men hvad angår de økonomiske midler, kan jeg sige, at der dels er tale om de egentlige erhvervsfremmemidler, som afsættes ekstraordinært på Fiskeriministeriets område, dels er der tale om den udnyttelse, der sker fra fiskerierhvervets side af industriministerens nye ordning. Der er tale om anvendelse af det biologiske forskningsprogram, hvor der jo er afsat 500 mill. kr. til bioteknologien

som sådan inden for samtlige ministeriers områder i den kommende 5-års periode. Dertil kommer, at de strukturpolitiske vedtagelser i EF bidrager også rent økonomisk med ikke så få midler til virkeliggørelsen af de tanker, der ligger i den fiskeripolitiske redegørelse, og dette vil blive fulgt op af national lovgivning. Jeg kan sige, at jeg straks i det nye år vil fremsætte lovforslag her i Folketinget, der nationalt følger op, hvad vi nu er blevet enige om i EF.

Endelig kan jeg sige, at midler til virkeliggørelse af programmet fremkommer gennem de omprioriteringer, der foregår inden for Fiskeriministeriets område, altså gennem udnyttelsen af allerede bestående bevillinger.

Hr. Arne Jensen understregede den brede enighed om dansk fiskeripolitik, og jeg vil gerne som fiskeriminister tilsige opbakning omkring det synspunkt. Jeg er også af den opfattelse, at det er meget væsentligt at bevare en bred enighed omkring dansk fiskeripolitik, og jeg vil gerne på hr. Arne Jensens direkte forespørgsel svare, at jeg naturligvis vil være med til at skaffe, som hr. Arne Jensen sagde det, det brede flertal og de brede flertal.

Omkring strukturpolitikken sagde hr. Arne Jensen, at der var brug for en bred og folkelig struktur i dansk fiskeri. Man måtte også tilgodese det, der blev kaldt »havets husmænd«, og jeg er ganske enig i, at der er brug for, at den danske fiskerflåde er bredt sammensat af både store og små både. Det har altid karakteriseret dansk fiskeri, at vi havde denne brede sammensætning med de mange positive muligheder, det giver, og jeg er altså enig i, at denne udvikling skal fortsætte.

Om kvoteforhandlingerne for 1987, hvortil hr. Arne Jensen stillede spørgsmål, kan jeg til opfølgning af det, jeg allerede har været inde på, sige, at vi i EFs Ministerråd i næste uge skal tage stilling til de endelige tilladte fangstmængder og kvoter for det kommende år; men udsigterne er altså ikke lyse på alle områder. Det skyldes som sagt bestandssituationen, som bl.a. i Nordsøen, hvis jeg må nævne torsken som eksempel, er langt nede.

Handlingsplanen for renere havmiljø, sikring af havet omkring Danmark, var hr. Arne Jensen inde på, og jeg vil gerne sige, at jeg er ganske enig i den opstramning af

[Fiskeriministeren]

miljøpolitikken herhjemme, der sker med den pågældende handlingsplan.

Som fiskeriminister har jeg været meget aktiv i det miljøpolitiske, siden jeg tiltrådte, og jeg mener, det er helt afgørende, at vi fører en miljøpolitik herhjemme, som sikrer et rent og fiskerigt hav. Der er jo ikke meget vundet ved en række bestandsbevarende foranstaltninger af mere teknisk karakter, hvis havforureningen ødelægger fiskernes og fiskerierhvervets overlevelsesmuligheder; det er derfor, denne kraftige indsats til bekæmpelse af havforurening er så nødvendig.

Jeg forstod i øvrigt, at vi var ganske enige med hensyn til akvakultur og dambrug, og det er jeg naturligvis godt tilfreds med.

Hr. Arne Jensen berørte også det rekreative fiskeri, og på dette område gælder det naturligvis om at udforme et regelsæt, der giver fritids- og sportsfiskere gode muligheder for at udøve en meningsfyldt fritidsinteresse. Der skal naturligvis også tages skyldigt hensyn til de fiskere, der side om side med lystfiskerne skal udøve deres erhverv.

Jeg har, siden saltvandsfiskeriloven trådte i kraft, modtaget råd fra det udvalg, hvor de forskellige organisationer er repræsenteret, og jeg er naturligvis også meget lydhør over for de ønsker, der kommer fra Folketinget bl.a. under denne debat, og kan gøre opmærksom på, at der vil blive fremsat lovforslag på dette område om betalingsordning, eller hvordan man nu vil udtrykke det, i denne folketingsssamling.

Til hr. Kent Kirk vil jeg gerne sige, at jeg kan tilslutte mig tankegangen om, at der skal lægges større vægt på bestandsbevarende funktioner som større maskestørrelser og mindstemål. Det er givet, at det danske standpunkt, som også jeg har givet udtryk for i EFs Ministerråd, er et rigtigt standpunkt; det er et ideelt standpunkt, at vi gør så meget som muligt for at bevare fiskebestandene også på længere sigt.

Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt vi ved nok om havforureningens påvirkning af fiskebestandene, må jeg ligesom hr. Kent Kirk sige, at det gør vi ikke. Vi ved ikke nok om, hvad der sker med vore fiskeressourcer som følge af forureningen, og derfor må der både nationalt og internationalt afsættes flere ressourcer til forskning på dette område. Vi må gøre mere, såvel herhjemme som f.eks. i EF. Jeg kan, hvad angår det sidste, sige, at

jeg i forbindelse med det fiskeriforskningsprogram, vi drøfter i EFs Ministerråd, netop har givet udtryk for, at spørgsmålet om forskning i havforureningens påvirkning af fiskebestandene efter dansk opfattelse burde indgå i overvejelserne, og alt tyder på, at der, hvis fiskeriforskningsprogrammet i øvrigt realiseres, også bliver sat en europæisk forskning i gang, hvad angår havforureningens konkrete indvirkning på fiskebestandene.

I øvrigt understregede hr. Kent Kirk hele problemstillingen med hensyn til de uudnyttede ressourcer. Der er ingen tvivl om, at det i en situation, hvor bestandene ikke udvikler sig udpræget gunstigt for de traditionelle fiskerier, er vigtigt at have opmærksomheden rettet mod uudnyttede ressourcer.

Regeringen vil i samarbejde med erhvervets organisationer give incitament til, at de fiskearter, som man kunne befiske yderligere, men som ikke befiskes særlig kraftigt, i højere grad kommer til at indgå i det erhvervsmæssige fiskeri. Der er behov for samlede vurderinger af fiskerimuligheder, fangsteknik, opbevaringsformer, forarbejdning og afsætning for at muliggøre udnyttelsen heraf, og regeringen er altså klar til at tage initiativer på dette område.

Hr. Svend Heiselberg talte om, at det var nødvendigt at få de størst mulige kvoter. Ja, det er naturligvis en fiskeriministers bestræbelse til stadighed i de internationale forhandlinger at arbejde for de størst mulige kvoter til danske fiskere.

Dernæst var hr. Svend Heiselberg inde på spørgsmålet om fiskeriadgang til Østlandenes farvand i Østersøen. Jeg mener også, det er meget vigtigt, at EF er aktiv på dette område. Derfor har jeg også rejst spørgsmålet i EFs Ministerråd flere gange. Jeg har ført direkte drøftelser med EF-Kommissionen om, at der skal indgås aftaler med Østlandene fra EFs side, således at f.eks. Danmark – og det er jo først og fremmest Danmark, det her drejer sig om, når vi ser på det fiskeriomfang, der kan blive tale om – får fiskeriadgang til Østlandenes farvand. Det er et spørgsmål om råvarer til både fiskerne og fiskeindustrien.

Må jeg om det sidste sige, at det er givet, at kvotesituationen har afgørende indflydelse på beskæftigelsen i fiskeindustrien. Her vil jeg gerne gøre opmærksom på, at det er vigtigt, at vi også får ændret EFs toldpolitik, således at vi i en situation med svigtende rå-

[Fiskeriministeren]

varetilgang fra danske fiskere får mulighed for at importere for at sikre beskæftigelsen i fiskeindustrien.

I øvrigt var hr. Svend Heiselberg inde på en række betragtninger vedrørende strukturpolitikken – jeg skal henvise til det, jeg allerede har sagt herom – og berørte perspektivredøgørelsen. Jeg mener i virkeligheden, at en række af de mere langsigtede problemer og spørgsmål med hensyn til dansk fiskeri kan løses i forbindelse med den perspektivredøgørelse, vi arbejder med.

På hr. Gade forstod jeg, at han nærmest var imod den brede enighed om den danske fiskeripolitik her i Folketinget. Jeg står fuldstændig uforstående over for, at man kan have et sådant standpunkt.

I øvrigt kritiserede hr. Gade nærmest samarbejdet med organisationerne. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at der er tale om, at et bredt spektrum af forskellige organisationer rådgiver ministeren med hensyn til de reguleringsforanstaltninger, som gennemføres. Jeg mener, at vi har en ideel ordning på dette område, og at vi i tæt samarbejde med de forskellige interesser, der er på fiskeriets område, får udformet regler og bestemmelser.

Hr. Gade var ikke tilfreds med strukturordningerne, med strukturpolitikken. Jeg står også ganske uforstående over for, at hr. Gade tror, at den ophugningsordning, som jeg nu er kommet igennem med i EF, og som er langt den bedste, vi nogen sinde har haft herhjemme, ikke skulle være attraktiv og ikke skulle blive udnyttet.

I øvrigt er jeg enig i hr. Gades betragtninger – det vil jeg gerne sige – om modernisering af fiskerflåden, om energibesparelser og om øget kvalitet af fangsten.

Forureningsspørgsmålet har jeg som sagt rejst i EF, og vi drøfter det løbende i EF i de forhandlinger, som finder sted dernede.

Hr. Larsen-Ledet var inde på en række betragtninger vedrørende reguleringsmæssige spørgsmål, og jeg er i vid udstrækning enig med hr. Larsen-Ledet i, at vi til stadighed må overveje, hvorledes vi får de bedst mulige reguleringsformer også med henblik på at beskytte de mindre både og de små havne, således at de får en fremtid i dansk fiskeri.

Jeg skal i øvrigt ikke gå ind i en nøjere diskussion heraf på nuværende tidspunkt, men blot sige, at jeg synes, hr. Larsen-Ledet var inde på en række rigtige betragtninger

om dansk fiskeris fremtid og sammensætning, også hvad angår akvakulturens muligheder, hvor hr. Larsen-Ledet gav udtryk for nogle meget afbalancerede synspunkter, som jeg helt kan tilslutte mig.

I øvrigt kan jeg sige om de moderne fiskeredskabers virkninger på havbunden, at Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser har oplyst over for mig, at man ikke kan sige noget entydigt om, at de moderne fiskeredskaber har en negativ indvirkning på fiskeriomfanget og fiskebestandene.

Til fru Addi Andersen vil jeg gerne sige, at jeg kan tilslutte mig betragtningerne om øget satsning på forskning og teknologiudvikling, så vi kan klare os i den internationale konkurrence.

Endelig kan jeg helt skrive under på de tanker, hr. Damgaard Nielsen fremsatte om de vanskelige arbejdsvilkår i fiskerierhvervet og den dygtige indsats, der gøres. Det er i virkeligheden det, der er udgangspunktet for hele debatten om den fiskeripolitiske redegørelse, at man arbejder under vanskelige vilkår, gør en dygtig indsats, og regeringen og Folketinget vil naturligvis bidrage til at hjælpe fiskerierhvervet igennem en vanskelig periode og til, at fiskerierhvervet får en positiv fremtid.

Arne Jensen (S):

I modsætning til hr. Svend Heiselberg, der takker ministeren forlods, vil jeg gerne vente, til jeg hører indholdet i de konkrete besvarelser, før jeg takker ministeren. Nu føler jeg til gengæld grund til at sige tak for redegørelsen og for nogle ganske gode besvarelser. Jeg glæder mig især over den enighed, der er med hensyn til miljøområdet og for så vidt angår de bemærkninger, jeg i mit første indlæg gjorde om dambrug, både saltvands- og ferskvandsdambrug. Der er et enkelt spørgsmål, jeg gerne vil have yderligere belyst, og det er spørgsmålet om industrifiskeriet. Jeg ved ikke, om det er rigtigt, men det er, som om det opprioriteres i disse måneder. I Vendsyssel Tidende fra den 8. december i år kommer ministeren ind på nogle vanskeligheder med hensyn til fiskerimulighederne i 1987 og siger noget om torskebestanden i Nordsøen, hvorefter han siger:

»Desuden vil Fiskeriministeriet samarbejde med fiskerierhvervet om, at afregningspri-

[Arne Jensen]

serne for de store mængder fisk, der bruges til fiskemel og fiskeolie bliver forøget.

Desuden må der skabes bedre økonomi i fiskerierhvervet gennem de strukturordninger, der om kort tid træder i kraft. Ophørspræmiering vil give de fiskere, der ønsker det, mulighed for at trække sig ud af fiskeriet, og moderniserings- og nybygningsordninger vil kunne forøge værditilvæksten i dansk fiskeri.«

I den forbindelse vil jeg gerne spørge, om der er ved at ske en glidning til fordel for industrifiskeriet. Det bekymrer os, hvis det er tilfældet, for konsumfiskeri er for os og forhåbentlig også for ministeren lig med flere arbejdspladser. Jeg vil bede ministeren tilkendegive sine synspunkter med hensyn til forholdet mellem konsumfiskeriet og industrifiskeriet tydeligere.

Nu blander vi os ikke i, hvem der er fiskeriminister. Vi var godt tilfredse med den tidligere og er indtil videre også godt tilfredse med den fiskeriminister, vi har nu. Men jeg har en fornemmelse af, at vi måske på nogle områder, hvad angår konsumfiskeri, var mere på linje med den tidligere minister.

Dernæst vil jeg gerne igen efterlyse samarbejde med organisationerne, ikke kun fiskerorganisationerne, men også de faglige organisationer.

Endvidere er der et enkelt spørgsmål med hensyn til kvoteforhandlinger for 1987, som jeg vil bede ministeren uddybe lidt mere, for det er faktisk nogle alarmerende tal, der foreligger i et notat, som vi har fået i Almindelig Del F, bilag 16. Der er nedgang for torsk i Nordsøen og i hvert fald i oplægget ret markant nedgang også for rødspætter i Nordsøen. Det samme gælder torsk i Skagerrak, og det gælder hvilling i Skagerrak. For torsk i Østersøen er der tale om et oplæg med endog betydelige reduktioner. Jeg vil bede ministeren uddybe disse tal nærmere og i øvrigt samtidig, for det står ikke i bilaget, gøre et par bemærkninger om mulighederne for at få tungefiskeriet i gang igen og om, hvilke nye muligheder der vil være i 1987.

Til sidst vil jeg gøre en enkelt bemærkning om fangstkapaciteten. Det nytter ikke meget, at vi forsøger at tilpasse kapaciteten i dansk fiskeri, hvis man i Holland, Tyskland og Frankrig forøger kapaciteten selv i perioder, hvor man har haft ordninger om oplægnings-

støtte og ophugningsstøtte. Det er et spørgsmål, som jeg synes vi bør diskutere nærmere.

Kent Kirk (KF):

Jeg vil også gerne takke fiskeriministeren for de svar, han har givet. Jeg synes, der lægges op til, at vi nu virkelig kan samle kræfterne om en dansk fiskeripolitik, der har til formål at påvirke den fælles fiskeripolitik i en sådan retning, at den udvider de muligheder, dansk fiskeri kan få inden for den fælles fiskeripolitik.

Jeg synes også, der er lagt op til, at vi nu kan videreføre en politik, der virkelig giver muligheder for at støtte erhvervet på de områder, hvor erhvervet har behov for støtte. Her tænker jeg specielt på udviklingsområdet og på forskningsområdet, hvor der jo ingen diskussion er om, at der er muligheder for at hjælpe erhvervet til en bedre forædling af produkterne; nogle af de produkter, der i dag bruges til ren industriforarbejdning, kan måske hjælpes til en form for konsumforarbejdning, således at vi kan få en større værditilvækst ud af de ressourcer, som dansk fiskeri har rådighed over.

Det er i hvert fald bemærkelsesværdigt, at de, der har haft ordet under denne debat, alle trækker i den rigtige retning.

Her vil jeg gerne knytte en lille kommentar til hele problemstillingen konsumfiskeri »kontra« industrifiskeri. Jeg tror, man skal være opmærksom på – og det er henvendt til hr. Arne Jensen – at der ikke er nogen egentlig konflikt imellem konsumfiskeri og industrifiskeri. Men det er meget naturligt, at der i en tid, hvor konsumfiskeriet på grund af meget små kvoter er under et stærkt pres, er et ekstraordinært behov for at give mulighed for at hjælpe fartøjer ind i industrifiskeriet, hvor der ikke er de samme kvotemæssige begrænsninger.

Der er også et ekstraordinært behov for, som jeg sagde før, at man prøver at hjælpe til en bedre generel økonomi i industrifiskeriet ved forskning og udvikling. Jeg tror, at disse kombinationsmuligheder er den eneste måde, hvorpå vi kan fastholde alle de arbejdspladser, der er i fiskerflåden og i hele fiskeriindustrien. Når der er nedgang i ressourcerne på konsumsiden, skal vi, hvis den fælles fiskeripolitik ellers giver mulighed for det, prøve at hjælpe disse fartøjer til at be-

[Kent Kirk]

skæftige sig med noget andet, som der ikke er de samme kvotemæssige begrænsninger for. Jeg tror, det er den eneste måde, hvorved vi på længere sigt kan sikre os at have en stor fiskerflåde, have mange mennesker beskæftiget og til stadighed blive ved med at øge den eksportindtægt, som fiskerierhvervet giver det danske samfund. Som jeg nævnte i mit tidligere indlæg, er det jo 10 mia. kr., og jeg er ikke i tvivl om, at vi ved at fortsætte udviklingen på den rigtige måde også kan øge dette beløb til den danske samfundskasse.

Gade (SF):

CDs ordfører spurgte mig, om SF mente, det havde været bedre for Danmark i fiskeriforhandlinger at stå uden for EF. Dertil vil jeg sige, at man jo kan sige hvis og hvis så mange gang, at der bør gives et svar, og det skal jeg så gøre.

For det første ved man ikke noget om, hvordan situationen er, og for det andet er det jo rent faktisk ikke en EF-debat, vi har, men en fiskeridebat, og derfor er det i virkeligheden en uinteressant diskussion. Det, der er interessant, er, om den danske regering vil tilrettelægge en fiskeripolitik på virkelighedens grund, det er den aktuelle virkelighedsgrund, vi står på, og den er, at kvoterne aftales i EF. Hvis vi ikke havde været i EF, havde Danmark været i de samme kvoteforhandlinger med de samme lande, som vi er i dag, vi havde bare stået udenfor ligesom Norge. Hvordan det så havde været, kan man jo gætte på, og det vil jeg ikke kaste mig ud i, men jeg tror da bestemt, vi havde fået kvoterne under alle omstændigheder, det er logisk.

Ministerens svar synes jeg ikke der er grund til at rose på nogen måde. Ministeren forstod ikke, hvad jeg sagde om bred enighed, kunne jeg høre. Er det bred enighed om ingenting, om, at ministeren bare skal køre videre, uden at vi får foretaget de nødvendige prioriteringer, ministeren undrer sig over at jeg ikke synes er i orden? Men det synes jeg i hvert fald ikke er i orden.

Ministeren svarede ikke på mit spørgsmål om arbejdsmiljø. Ministeren brugte ikke ret meget af sin taletid til virkeligt at gå ind i det, der er hovedproblemet, nemlig overkapaciteten i fiskerierhvervet. Det er bl.a. der-

for, jeg mener, at man ikke løser det bare ved at sige bred enighed; man må sige noget om, hvilken politik man vil.

Dernæst nævnte ministeren nogle ting fra EFs strukturpolitik, som var positive: op-hørsordning, moderniseringsstøtte osv. Jamen ministeren ved da fra markedsudvalget, at SF støtter de dele af det. Det er den samlede prioritering, den samlede virkning af EFs strukturpolitik, vi kritiserer, og det er den, vi mener – fordi den altså indeholder en lang række andre prioriterede områder med støtte – vil føre direkte i den forkerte retning, altså give øget overkapacitet.

Endvidere siger ministeren, at vi ikke ved nok om forureningens betydning. Nej, hr. minister, det kan da godt være, vi ikke har videnskabelig forskning – det skal vi have – men almindelig snusfornuft, fiskernes egne iagttagelser – man kunne også sige livet – tilsiger da, at det er en banalitet at konstatere, at forureningen er en trussel for fiskeriet, og derfor burde ministeren ikke være i tvivl om det som udgangspunkt; derefter kan man sige, at vi skal have nogle tal på bordet, nogle videnskabelige udsagn, som vi kan give de andre i hovedet.

Hr. Larsen-Ledets indlæg synes jeg var meget interessant, og jeg er enig i meget af det, hr. Larsen-Ledet har sagt – jeg synes sådan set, ministeren skal lægge mærke til, at der ikke helt er den brede enighed, som man foregøgler i denne debat. Jeg vil henstille til ministeren at være indstillet på, at reguleringerne bliver bygget op på den måde, hr. Larsen-Ledet foreslog det, med zoneinddelinger og tonnagestørrelser. Det var det ene punkt, hr. Larsen-Ledet krævede, det andet var loft over størrelsen af de både, der kommer ind i flåden. Jeg synes, det er centralt, at vi får klaring på det i denne debat.

Vi har fået afklaret, at de store både, der nu er kommet ind i fiskerflåden til afløsning for nogle små, har fået tilladelse til at fiske på ikkekvoterede arter. Er der givet tilladelse til, at disse store både alligevel får lov til at fiske kvoterede arter? Ja eller nej!

Larsen-Ledet (RV):

Jeg kunne notere, at ministeren var positiv over for nogle af de synspunkter, som jeg tillod mig at føre frem. Nu er det ikke, fordi jeg skal være nævenyttig, og det er heller

[Larsen-Ledet]

ikke, fordi jeg har mistillid til ministeren overhovedet – jeg tror bestemt, at ministeren gør det, det er muligt at gøre i EF for at tjene danske interesser – men når det gælder konsekvenserne af den fiskeripolitik, der bliver tilrettelagt i Fællesmarkedet, er de holdninger, vi har i Danmark, meget afgørende for, hvordan resultaterne af aftalerne udmøntes. Det er godt nok, at vi skal have størst mulige kvoter, det er en helt soleklar dansk interesse, og den måde vi får dem fordelt på, er i hvert fald noget, vi interesserer os for fra radikal side. Og hvad angår en fornuftig opførselsordning, opfattede jeg ministeren sådan, at han egentlig i bund og grund var enig. Men hvilke praktiske tiltag medfører det fra ministerens side? Jeg er ikke selv i stand til at komme med en løsning her og nu, men jeg er meget interesseret i at medvirke til at finde løsninger, og derfor beder jeg igen ministeren om at skildre her, hvordan man i praksis kan tage hensyn til de små havne og til fiskeristrukturen, samt hvordan man kan holde status quo i de forskellige zoner med tonnage. Jeg beder ikke om et detaljeret svar, men vil gerne høre, hvordan ministerens overordnede holdning til denne tankegang er. Det synes jeg kunne være interessant at høre.

Endelig vil jeg nævne et par spørgsmål, jeg ikke nåede i første omgang. Hvordan står det til for notbåde i dette land? Har de det rimelig godt? Er der stadig væk det samme antal? Der er nogen, der fortæller mig, at der er flere nu, end der var for et år siden. Er det rigtigt?

Endelig ville jeg også gerne høre en helt dagsaktuel melding om, hvordan det står til økonomisk for fiskeriet. Er situationen så barsk, som aviserne skriver? Hvordan tegner den nærmeste fremtid sig i økonomisk henseende for fiskerne?

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Hr. Arne Jensen var inde på spørgsmålet om industrifiskeriets placering i dansk fiskeri. Det, jeg har gjort opmærksom på, er, at en ret stor mængde af de samlede landede mængder inden for dansk fiskeri er industrifisk, og at vi derfor bør overveje, om vi ikke, også set i lyset af de meget lave afregningspriser på industrifisk, kan få en højere værditilvækst på disse industrifisk. Inden for fiskemels- og fiskeoliebranchen er man jo i

gang med et udviklingsarbejde på dette område. Det er et spørgsmål om at udnytte produkterne inden for sundhedssektoren og inden for medicinalvareindustrien osv. Det er også noget, der forskes meget intenst i i udlandet. Det er dér, jeg siger, at regeringen gerne vil bidrage til, at denne forskning intensiveres, og at vi altså sikrer, at vi får mest muligt ud af den store mængde af de samlede landede mængder, som industrifisken rent faktisk udgør.

Der er altså ikke tale om nogen ændret fordeling eller noget i den stil, hvad angår konsumfiskeri/industrifiskeri. Jeg mener fortsat, som regeringen hidtil har ment, at der skal være plads både til konsumfiskeriet og industrifiskeriet. Der er tale om at få den størst mulige værditilvækst inden for dansk fiskeri, og dér falder det naturligvis i øjnene, at så store landede mængder er industrifisk, og at afregningsprisen på dem er så lav.

Det er rigtigt, at det er alarmerende tal for 1987, hvad angår kvoteforhandlingerne, og jeg kan kun bekræfte de oplysninger, hr. Arne Jensen gav heroppefra, hvad angår det konkrete. Der er nedgang for en række fiskearter, som jeg var inde på det, og det skyldes altså den biologiske rådgivning. Det har givet sig udslag i de aftaler, som er indgået f.eks. mellem EF-Kommissionen og Norge, og som vi skal tage endelig stilling til i Ministerrådet i næste uge.

Det understreger også betydningen af, at vi får den størst mulige værditilvækst på den mindre landingsmængde, som vi altså tilsyneladende får næste år, ligesom det understreger betydningen af, at vi får indgået fiskeriaftaler med Østlandene, således at vi kan få adgang til de pågældende landes farvande og derved trods alt give danske fiskere og den danske fiskeindustri bedre muligheder.

Om mulighederne for tungfiskeriet i Skagerrak/Kattegat, som hr. Arne Jensen var inde på, vil jeg gerne sige, at jeg på baggrund af de oplysninger, jeg har fået i EF, må formode, at der er udsigt til en forøgelse af kvoten for tungen i Skagerrak/Kattegat næste år.

Det er rigtigt, som hr. Arne Jensen var inde på, at det et centralt problem i forbindelse med overkapaciteten, at der har været en forskellig kapacitetsudvikling i de forskellige EF-lande. I perioden 1977–83, som er

[Fiskeriministeren]

den nyeste, vi har endeligt opgjorte tal for, har der i den danske fiskerflåde været en nedgang i kapaciteten på 11 pct. Der har været nedgange også i andre lande, men der er også nogle lande, der har haft stigninger, og det er naturligvis et problem, der er opstået ved, at der ligefrem er nogle, der har haft kraftigt stigende kapacitet, som må løses gennem den forbedrede ophugningsstøtte i EF, samtidig med at vi selv må bidrage med den mindre nedbringelse af kapaciteten, som der utvivlsomt bliver brug for i de kommende år, og her vil den betydelig bedre ophugningsordning utvivlsomt vise sig at være meget attraktiv for flere fiskere.

Til hr. Kent Kirk vil jeg gerne sige, at også jeg understreger betydningen af, at vi bruger de udnyttede ressourcer af den største værditilvækst, og de grundholdninger, som både hr. Kent Kirk, hr. Larsen-Ledet og andre har givet udtryk for med hensyn til maskestørrelser og mindstemål, er jeg ganske enig i må indtage en central placering i bevaringspolitikken.

Jeg må konstatere, at hr. Gade og jeg er uenige i, hvorledes fiskeripolitikken skal forvaltes, og jeg tror ikke, det bliver let uden videre at nå frem til enighed mellem hr. Gade og mig om, hvordan fiskeripolitikken skal udformes. Men netop i henseende til så centrale spørgsmål som overkapaciteten og moderniseringen er vi nu alligevel enige, for de synspunkter, hr. Gade har givet udtryk for, er jo de samme som dem, jeg har stået her og talt for. I den forbindelse gør jeg opmærksom på de bedre ordninger, der er kommet på dette område netop nu, og som kommer til at gælde i en lang årrække fremover, nemlig en 10-års periode.

Jeg er ikke i tvivl om, at den samlede virkning også af prioriteringen af strukturpolitikken inden for EF, som den nu er fastlagt, vil være til fordel for Danmark og klart peger i den retning, som vi har ønsket fra dansk side.

Om arbejdsmiljøspørgsmål vil jeg sige, at der er gjort og stadig væk gøres en stor indsats for at nedbringe arbejdsmiljøproblemerne på fiskerierhvervets arbejdspladser, og det gælder alle dele af fiskerierhvervet. Dermed mener jeg også, at man klart kan sige, at der gøres en positiv indsats i den retning – også i den retning, som hr. Gade ønsker.

Jeg var ikke nok inde på forureningen, mener hr. Gade, til trods for at jeg stærkt understregede forureningens negative virkning på fiskebestandene og uheldige påvirkning af fiskeriet. Jeg har aldrig nogen sinde, mener jeg, udtalt tvivl på dette område – forureningen er en trussel for fiskeriet. Det, jeg blot siger, er, at vi ikke ved nok om, hvor meget en konkret udledt giftmængde konkret påvirker fiskebestanden, altså hvad det betyder af færre tons fisk. Det er det, vi skal vide noget mere om, og det er altså det, vi må have forsket mere i både nationalt og internationalt.

Hr. Larsen-Ledets betragtninger om zoneinddeling og tonnagestørrelse vil jeg ikke gå i detaljer om. Jeg mener, det er for tidligt at udtale sig om disse spørgsmål, også set i lyset af, at vi står over for den nationale udformning af strukturpolitikken. Jeg vil blot give udtryk for, at vi naturligvis også i fremtiden må finde reguleringsformer, som tager hensyn til alle dele af dansk fiskeri, som beskytter de mindre både, og som sikrer de små havnes overlevelsesmuligheder.

Hr. Gade var i øvrigt inde på spørgsmålet om kritiske og ikkekritiske arter. Jeg vil gerne generelt om kapacitetspolitikken herhjemme sige, at vi har en af de allerstrammeste kapacitetsstyringer i EF overhovedet, hvis ikke det ganske enkelt er den strammeste kapacitetsstyring, som man kender i noget EF-land, og jeg har fuld tillid til, at den måde, den forvaltes på i samarbejde med kapacitetsudvalget, er den rigtige måde.

Hr. Larsen-Ledet spurgte om notbådene, og jeg kan sige, at der ikke er givet nye tilladelser til fiskeri med not det sidste år. I øvrigt spurgte hr. Larsen-Ledet, hvordan det økonomisk står til i dansk fiskeri. Jeg må konstatere, at der rent faktisk er endog store økonomiske problemer for nogle fiskere, og det er dem, vi også sammen må forsøge at løse. Man kan ikke skjule, at dele af dansk fiskerierhverv og danske fiskere har alvorlige økonomiske problemer.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg synes, det er beklageligt, at ministeren ikke vil gå i detaljer med hensyn til så vigtige styrings- og reguleringsmetoder som dem, hr. Larsen-Ledet rejste, nemlig spørgsmålet om

[Gade]

zoner, status quo for tonnagestørrelsen inden for zonerne og loft over størrelserne for nybyggeri. Det er jo væsentlige spørgsmål netop i en diskussion af, om man vil fastholde en struktur med forskellige typer både, eller om man i stedet for bare lader stå til, så vi får en politik, hvor det er de store, der æder de små. Det er jo et af hovedpunkterne i den kritik, jeg har fremført over for fiskeriministeren, at han ingenting siger om det. Og så siger han et eller andet i dag om god vilje, og at man kan ikke gå i detaljer. Jamen det er jo det, der er det katastrofale; det er det, der viser, at regeringen ingen fiskeripolitik har at fremlægge her i dag.

Men så står det jo stjerneklart; jeg håber bare ikke, der er et flertal i Folketinget, der er tilfreds med fiskeriministeren på det punkt. Jeg har forstået, at hr. Larsen-Ledet ikke var det, og jeg har også forstået, at hr. Arne Jensen ikke var tilfreds med ministeren på dette punkt. Det får vi jo se.

Ministeren svarede vist ikke på spørgsmålet om, hvorvidt store både, som egentlig har fået deres tilladelse til at fiske på ikkekvoterede arter, i fiskeriministerens tid har fået lov til at gå ind og fortrænge andre både ved at få lov til at fiske på kvoterede arter. Det vil jeg bede ministeren svare på.

Min sidste bemærkning skal vedrøre spørgsmålet om enighed/uenighed. Jeg synes nu ikke, der tegner sig den brede enighed. Som jeg ser det, tegner debatten det, man kunne kalde et lidt unuanceret havfiskersynspunkt på den ene side og i hvert fald hr. Larsen-Ledets og mit indlæg og vel også i nogen grad hr. Arne Jensens indlæg på den anden side.

(Kort bemærkning).

Arne Jensen (S):

Vedrørende 1987-kvoterne er jeg nødt til at spørge ministeren igen: de tal, jeg nævnte vedrørende bilag 16, er vel ikke noget, vi pr. automatik skal acceptere som noget endegyldigt. Jeg forstod næsten på ministeren, at det måtte være sådan. Det er jo ikke besluttet endnu; så vidt mig bekendt er det et oplæg i hvert fald foreløbig. Socialdemokratiet vil gerne opfordre ministeren til at gå i offensiven for at få større kvoter til dansk fiskeri. I spørgsmålet om kontrolforordningen presse ministeren for os at se for lidt på for at

sikre danske interesser. Det bør ikke gentage sig; ministeren bør gå i offensiven for at sikre større kvoter til dansk fiskeri.

Jeg mangler stadig svar på det spørgsmål, jeg stillede vedrørende kapacitetstilpasning i udlandet.

(Kort bemærkning).

Keit Kirk (KF):

Det, der kalder mig herop, er hr. Gade. Det undrer mig lidt, at hr. Gade puster sig op på denne måde. Hvad er det, han efterlyser? Hr. Gade efterlyser kapacitetsreguleringer. Jamen det har vi da. Vi har da reguleringer af, hvilke fartøjer der kan komme ind i fiskeriet. Der er da loft over, hvilke nybygninger der kan komme. Det udtryk, hr. Gade brugte, var, at man skulle have et loft over nybyggeriet af fartøjer. Jamen det er et loft over nybyggeriet af fartøjer, og der er kapacitetsreguleringer. Alt det, hr. Gade efterlyser, er en del af den danske fiskeripolitik i dag. Derfor forstår jeg ikke, hvorfor man puster sig op på denne måde.

Endvidere kan jeg gøre opmærksom på, at der ikke er kommet nye notbåde ind i dansk fiskeri. Det, der er sket, er, at man har omgivet den reguleringsordning, man havde for sildene, hvor man har gjort det friere, hvilket redskab man kan bruge. Men der er ikke tale om nye både, der er kommet ind, og det bør hr. Gade også være opmærksom på. Det er da fuldstændig ligegyldigt, om en sild er fisket i et not eller i et trawl i princippet. Det, det drejer sig om, er da, om man øger kapaciteten i det pågældende fiskeri ved at lukke nye fartøjer ind. Og det er der slet ikke tale om.

Så jeg må altså stadig væk konkludere, at der er bred enighed, når vi taler om det, det drejer sig om, nemlig hvordan vi skal føre en dansk fiskeripolitik i forhold til EFs fælles fiskeripolitik, og når vi taler om de reguleringsmekanismer, der eksisterer i den danske fiskeripolitik i dag. Og så hjælper det ikke, at man står her oppe på Folketingets talerstol og prøver på at få det til at se anderledes ud. For sådan er det ikke i dag, og sådan vil det heller ikke være i de næste år, så længe der er behov for de stramme reguleringer for dansk fiskeri.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg formoder, at hr. Kent Kirk talte på vegne af Det Konservative Folkeparti nu og ikke på nogen erhvervsinteressers vegne.

Det, jeg har sagt om kapaciteten, er, at kapaciteten skal ned. Det var det ene.

Det andet er, om alt det, hr. Kent Kirk siger her om dansk fiskeripolitik, er vedtaget i hovedlinjerne her i Folketinget. Er der lagt et snit ned over dansk fiskeri vedtaget af Folketinget, eller er realiteten, at det afgøres i ministeriet ved forhandlinger med organisationerne? Det er jo det, hr. Kent Kirk ikke har forstået min kritik af. Jeg vil have disse hovedlinjer frem i lyset, så vi kan se de politiske uenigheder, sådan at f.eks. den enighed, der er mellem det, hr. Larsen-Ledet i dag har sagt, og det, som jeg har sagt om reguleringen, kan blive synligt her i salen. I den forstand er jeg lidt ked af, at vi ikke har fået en forespørgselsdebat i denne sammenhæng, for så kunne vi have fået synliggjort dette her. Men det kan vi måske komme tilbage til senere.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg må konstatere, at hr. Gade altså ikke er uenig i den fiskeripolitik, der føres. Det, hr. Gade er uenig i, er, at det ikke er ham, der har besluttet den; det er åbenbart det eneste, der er forskellen. Men hr. Gade har da alle de muligheder, han vil, for at få tingene frem i Folketinget. Hvad angår alle de beslutninger, der træffes inden for den fælles fiskeripolitik, kan han bare stille et spørgsmål til fiskeriministeren i landbrugs- og fiskeriudvalget, så er jeg da helt overbevist om, at det bliver besvaret.

Der er altså ikke tale om en uenighed om selve fiskeripolitikken, der er tale om uenighed om, hvem der skal træffe beslutningerne om, hvordan fiskeripolitikken skal være, og det kan jeg ærlig talt ikke forstå har ret meget med en erhvervspolitisk debat at gøre.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg skal kort sige til hr. Kent Kirk, at der er uenighed både med hensyn til, at politikken skal gennemføres her, som jeg siger, og hvor hr. Kent Kirk altså synes, at han måske

har større indflydelse på anden vis, og selvfølgelig med hensyn til indholdet. Det har jo præget hele mit indlæg her, at jeg er uenig i de prioriteringer. Jeg mener ikke, at der skæres ind til benet, når det gælder kapacitet; jeg mener ikke, der prioriteres nok på miljø-siden; jeg mener ikke, der tages hensyn nok til det kystnære fiskeri, men der tages for meget hensyn til nogle bestemte interesser inden for havfiskerne, for nu at skære det fuldstændig ud i pap over for hr. Kent Kirk og fiskeriministeren.

(Kort bemærkning).

Larsen-Ledet (RV):

Det er vedrørende spørgsmålet om enighed og uenighed. Jeg mener at kunne konstatere, at vi er enige om størst mulig kvote fra EF – det er der ikke gnist af tvivl om – men jeg føler mig ikke helt overbevist om, at vi er enige om, hvordan den skal fordeles.

Det næste, som jeg konstaterer vi er enige om, er, at en ophørsordning er nødvendig, men når det gælder spørgsmålet om, hvordan ophørsordningen skal praktiseres, savner jeg i hvert fald så meget overblik over, hvad holdningen er, til, at jeg kan sige, det er noget, som vi absolut er enige om.

Jeg har angivet nogle muligheder, og der er en vis sympati for dem, men kan jeg gå herfra og sige, at vi er enige om at praktisere det sådan, at de små havne kan fortsætte, at vi kan holde status quo i de områder i de indre farvande, som er mest belastet, og at den ledige kapacitet, der bliver dér med nye tilladelser, bliver givet i de samme områder? Det føler jeg mig ikke overbevist om at vi er enige om. Og inden jeg har fået svar på det, er jeg desværre nødt til at sige, at der ikke er absolut enighed om vores fiskeripolitik. Der er enighed om to hovedmål: størst mulige kvoter og en ophørsordning – de to ting er vi meget interesserede i – men hvordan vi skal praktisere det, er stadig væk et spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg må stadig væk fastholde, at hr. Gades postuler er forkerte. Med den fiskeripolitik, der føres i dag, gør man efter min bedste opfattelse alt, hvad man kan, for at tage hensyn til kystfiskeriet. Man har vedtaget i regu-

[Kent Kirk]

leringsindgrebene, at de små fartøjer er undtaget, således at de slet ikke er omfattet af de begrænsninger, der er vedtaget; det er simpelt hen for at tage hensyn til kystfiskeriet.

Hvad angår spørgsmålet om kapacitet, har vi nu i op til flere år haft forbud mod nybyggeri. Så taler man om kapacitetsnedgang, og dér er hr. Larsen-Ledet inde på det spørgsmål, som er væsentligt, nemlig hvordan man opnår kapacitetsnedgang. Det opnår man kun ved at lave en ophugningsordning, og den skal være effektiv. Jamen det er jo det, fiskeriministeren har forhandlet om, og som der lægges op til.

Må jeg sige til hr. Larsen-Ledet vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt den nye kapacitet, der kommer ind i fiskeriet, er regionsbestemt – sådan forstår jeg hr. Larsen-Ledet – at der allerede i de regler, der er gældende inden for dansk fiskeri i dag, tages hensyn til regionerne.

Det er derfor, jeg tillader mig – måske lidt frit – at sige, at jeg egentlig mener at kunne konstatere, at der blandt partierne er enighed om en fælles dansk fiskeripolitik, fordi mange af de ting, der er sagt her, i virkeligheden bygger på misforståelser.

(Kort bemærkning).

Arne Jensen (S):

Det er rigtigt, at vi har konstateret her i dag, at der er nogle vande, der skiller, bl.a. at kapacitetsreguleringen ikke må ske på bekostning af de små og mellemstore fartøjer, og den uenighed, der er konstateret på det område, kan jo så danne baggrund for en videre diskussion om fiskeripolitikken.

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Jeg tror ikke, der er tale om den uenighed, som nogle forsøger at fremstille det her. Efter min opfattelse er der mulighed for også i fremtiden at bevare den brede fiskeripolitiske enighed, og det synes jeg er overordentlig vigtigt.

Der var et par konkrete spørgsmål, som jeg bør besvare.

Til hr. Gade først: der er ikke i min ministertid sket det, at vi har overflyttet fartøjer fra ikkekritiske arter til kritiske arter.

Til hr. Arne Jensen: det er rigtigt, at kvoterne for 1987 endnu ikke er besluttet. Det, der er fremlagt, er forhandlingsresultatet mel-

lem EF-Kommissionen og Norge, og der skal altså tages stilling til dette resultat i næste uge i EFs Ministerråd.

Hvad angår kapacitetstilpasning i udlandet, har jeg klart sagt, at der er nogle lande, der ikke har haft den samme kapacitetstilpasning, som vi har haft herhjemme. Jeg konstaterede også med tilfredshed på det Ministerrådsmøde, vi havde i sidste uge i EF, at ikke mindst den hollandske fiskeriminister stærkt fremførte ønsket om en effektiv ophugningsordning, og det synes jeg var interessant i denne forbindelse, når vi ser på, hvorledes kapacitetsudviklingen har været i forskellige lande inden for EF.

I øvrigt vil jeg understrege vedrørende ophørsordningen, som jo udgør et centralt led i den samlede strukturpolitik, at vi aldrig nogen sinde har haft så god en ophørsordning som den, vi nu har udsigt til at få, gældende for den næste mangeårige periode. De satser, der er udsigt til at vi kan få, er langt de største, vi har haft i dansk fiskeripolitikks historie, og jeg tror altså, at der er nogle muligheder i dette, som vi kan få udnyttet på den rigtige måde.

Dernæst vil jeg gerne sige til hr. Larsen-Ledet, at vi naturligvis nu på nationalt plan skal diskutere, hvordan disse midler skal udmontes. Det ligger ganske enkelt sådan – og dér får vi debatten, kan jeg sige til Folketinget – at jeg efter den endelige vedtagelse af strukturpolitikken og af ophørsatserne fremsætter lovforslag her i Folketinget om, hvorledes dette skal praktiseres på nationalt plan, hvilke midler der skal støttes med på nationalt plan, og hvordan hele ophørsordningen skal fungere. I denne forbindelse kommer vi bl.a. også til at tage stilling til hele det spørgsmål, hr. Larsen-Ledet rejser, om de forskellige fartøjsgruppers placering, og hvorledes vi sikrer, at alle fartøjsgrupper stadig væk er repræsenteret på passende måde i dansk fiskeri. Den debat får vi rent faktisk i Folketinget i forbindelse med strukturpolitikens udførelse i praksis, når vi skal diskutere det lovforslag, jeg fremsætter straks i begyndelsen af det nye år.

Jeg må stadig væk konstatere – og det tror jeg jeg har belæg for at gøre – at vi kan bevare den brede enighed.

Hermed sluttede forhandlingen.